

موج آزمون

زیست‌شناسی

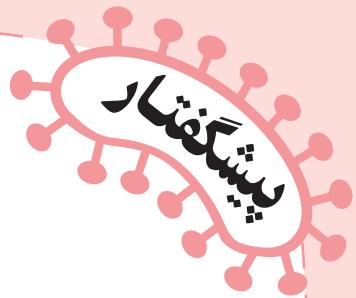
آزمون‌های فصل به فصل منطبق با برنامه
کنکورهای آزمایشی، موضوعی و جامع

قابل استفاده برای
دانش‌آموزان و داوطلبان
آزمون سراسری دانشگاه‌ها

مؤلف: دکتر اشکان هاشمی

• •
• •
• •
• •
• •

تقدیم به همه کنکوری‌های عزیز

به نام خدا

سلامی به ارتفاع بلندترین موج‌ها خدمت دانشآموزان سخت کوش!

عرض سلام و ادب و احترام به همه اساتید، مشاوران و دانشآموزان رشتة تجربی در سراسر ایران زیبا دارم! بسیار خرسندم که بار دیگر این امکان را یافتم که کتابی به نام موج آزمون را تقدیم شما عزیزان کنم تا افتخار هم صحبتی با شما خوبان را داشته باشم. با توجه به اینکه در حال حاضر آمادگی برای کنکورهای آزمایشی و جمع‌بندی مطالب کنکور از دغدغه‌های اصلی داوطلبان کنکور است، به فکر نوشتمن کتابی آزمون‌محور افتادم تا همه نیازهای یک داوطلب کنکور را برای کسب بهترین رتبه در کنکور سراسری بطرف کند. برای این منظور، با بسیاری از اساتید بزرگ کشور و دانشآموزان رتبه برتر صحبت کردم و نظر آن‌ها را جویا شدم؛ همگی معتقد بودند در حال حاضر فقدان کتابی که هم به صورت همگام با برنامه راهبردی کنکورهای آزمایشی باشد و هم برای جمع‌بندی آخر سال مناسب باشد تا کل نکات را به صورت چالشی و با دیدگاه کنکورهای جدید بررسی کرده باشد، در جامعه حس می‌شود که از طرفی با قیمت مناسب عرضه شود.

به همین دلیل این کتاب را به همراه تعداد زیادی از طراحان کنکورهای آزمایشی کشور و بهترین تیم ویراستاری و با ناظرات اساتید بزرگ زیست کشور در ۵ بخش تألیف کردم که شما را در جریان هر ۵ قسمت آن قرار می‌دهم:

قسمت اول: آزمون‌های فصل به فصل (۳۶ آزمون، مجموعاً دارای ۹۰۰ تست)

در قسمت اول کتاب، ۳۶ آزمون طبقه‌بندی شده فصل به فصل در قالب آزمون‌های ۲۵ سؤالی بر حسب اهمیت و حجم فصل‌ها قرار داده‌ایم. کتاب‌های درسی زیست‌شناسی سه ساله را در ۲۴ فصل پوشش داده‌اند. در این کتاب برای بعضی فصل‌ها مخصوصاً فصل‌های پایه دوازدهم چند آزمون قرار داده‌ایم تا گام به گام مطالب را یاد گرفته و مور کنید. در این قسمت سعی شده است تمام مفاهیم کتاب در قالب ۹۰۰ تست با بررسی همه شکل‌ها و متن کتاب‌های درسی به صورت کاملاً ترکیبی قرار داده شود تا شما به راحتی بتوانید خود را برای کنکور آماده کنید.

واضح است که چون تست‌ها از فصل اول دهم تا فصل آخر دوازدهم اغلب، همانند تست‌های کنکور به صورت ترکیبی طرح شده‌اند، این کتاب بیشتر مخصوص دانشآموزان کنکوری می‌باشد که کاملاً بر متن کتاب‌های درسی مسلط هستند. دقت کنید که در قسمت پاسخ‌های تشریحی، کاری بسیار جامع انجام شده است و در پاسخنامه به بررسی تله‌های تستی هر گزینه پرداخته شده است.

توجه: در قسمت پاسخنامه کنار هر تست علماتی قرار داده شده است که شما متوجه شوید این تست مربوط به متن کتاب درسی ، طراحی از شکل و با ترکیبی با مباحث دیگر بوده است. بهتر است قبل هر کنکور آزمایشی مبحث مربوطه را در زمان پیشنهاد شده از خود آزمون بگیرید.

قسمت دوم: آزمون‌های موضوعی (۲۰ آزمون، مجموعاً دارای ۵۰۰ تست)

در قسمت دوم کتاب، ۲۰ آزمون موضوعی ۲۵ سؤالی با عنوان مباحث جانوری، گیاهی، انسانی، شکل‌ها، دوره کتاب‌های دهم، یازدهم، پایه دهم و یازدهم به همراه هم، نیمسال اول دوازدهم، نیمسال دوم دوازدهم و کل دوازدهم البته از هر کدام دو آزمون قرار داده شده است که برای جمع‌بندی کتاب‌ها و موضوعات بسیار مناسب است. این قسمت در آزمون‌های جمع‌بندی و آزمون‌های نزدیک کنکور خیلی مفید و حیاتی است و تست‌ها کاملاً ترکیبی می‌باشند. سعی شده است ادبیات تست‌ها شبیه کنکورهای سراسری چند سال اخیر باشد.

قسمت سوم: موج آزمون جامع (۱۰ آزمون، مجموعاً دارای ۴۵۰ تست شبیه‌ساز کنکور)

در قسمت سوم به شیوه کنکورهای سراسری سال‌های جدید ۱۰ آزمون جامع شبیه‌ساز کنکور البته با یک درجه سختی بیشتر طراحی شده است؛ البته تمام بودجه‌بندی آن‌ها و مدل طراحی سوالات مانند کنکور سراسری چند سال اخیر می‌باشند. این قسمت را وقتی شروع به استفاده کنید که کاملاً به علم و تجربه خود در جمع‌بندی فصول مختلف و موضوعات قبلی اعتماد حاصل کرده‌اید. مطمئن باشید در هر قسمت این کتاب، خواندن پاسخ‌های تشریحی و نوشن مشكلات خود، کمک قابل توجهی به شما خواهد کرد.

قسمت چهارم: تست‌های طبقه‌بندی شده کنکورهای سراسری

رسیدیم به سورپرایز کتاب! بعد از این همه تست با طراحی جدید، بالاخره شما باید به همه تست‌های کنکور چند سال اخیر مسلط باشید و با دیدگاه طراحان کنکور آشنا شوید. ممکن است در برخی موارد تست‌ها آسان باشند ولی دقت کنید که چون نکات آن‌ها را قبلاً در آزمون‌ها و کلاس‌ها و کتاب‌ها دیده بودید، آسان به نظر می‌رسند. و گرنه هر کدام در سال خود غول بی‌شاخ و دمی بوده‌اند که البته ما در نشر الگو طبق شعارمان می‌خواهیم در عمل نیز «بر شانه غول‌ها بایستیم!».

در این قسمت ما هیچ تغییری در تست‌ها نداده‌ایم و تست‌هایی که در این سال‌ها طراحی شده‌اند را با بهترین پاسخ‌های تشریحی برای دوره مطالب قرار داده‌ایم تا برای شما در این کتاب سنگ تمام گذاشته باشیم.

قسمت پنجم: پاسخنامه تشریحی ویژه آزمون‌های تالیفی، سوالات کنکور و پاسخنامه کلیدی

سخن آخر و چند نکته:

۱ همان‌طور که همیشه گفته‌ام، گل بی‌عیب خداست و ما هم قطعاً بندۀ آن هستیم و خالی از اشکال نیستیم. لطفاً هر گونه نظر، انتقاد، پیشنهاد یا اشکالی دیدید با آدرس‌های زیر با ما در میان بگذارید تا در هر چاپ در بهبود این اثر با ما شریک باشید.

http://t.me/zist_olgu

ashkan_hashemi_zist_

۲ این کتاب به صورت تک‌جلدی و در حجم مناسب می‌باشد همچنین می‌توانید در سرتاسر سال از آن بهره ببرید.

۳ از همکار عزیزم جناب آقای پوریا برزین که در تألیف و ویرایش این کتاب زحمت زیادی کشیدند تشکر می‌کنم.

۴ از استاد بزرگ زیست‌شناسی کشور که در جدول زیر نام آن‌ها به ترتیب حروف الفبا آمده است و در مراحل اولیه این کتاب بسیار کمک کردند. کمال تشکر را دارم و امیدوارم با کمک آن‌ها روز به روز در ایجاد و ویرایش و بهتر کردن کتاب‌های مؤسسه نشر الگو مفید باشم.

فیروزه فیروزبخت (تهران)	آقای ریاحی (اصفهان)	هنگامه توکل (اصفهان)	مهناز احمدیان (تهران)
لیلا قاضیان (اصفهان)	خانم سپهری (تهران)	خانم حاتمی (تهران)	محمدعلی ارباب (زابل)
منصور‌کهن‌دل (تهران)	طاهره سقایان (تهران و زاهدان)	بهروز خدری (تهران و زاهدان)	مینا اسماعیلی (تهران)
نسترن نفیسی (تهران)	میثم عبدالعلی (سنندج)	سارو خطیبی (سنندج)	مهناز ایران‌پور (اصفهان)
مسعود هاشمی (شیراز)	ماکان فاکری (تهران)	دیمن دانشیار (مهاباد)	محمود تاری (تهران)

۵ در انتهای مسئولین، همکاران و همه دست‌اندرکاران انتشارات بزرگ و وزین نشر الگو به ویژه مدیر تألیف مجموعه سرکار خانم ستین مختار، ویراستار، سرکار خانم ارمغان صحیح‌خیز، مسئول حروف‌چینی و صفحه‌آرایی سرکار خانم پریا میانجی و طراحان گرافیکی کتاب، سرکار خانم‌ها مرضیه کریمی، صنم آفریگان و زهراء فیض بسیار سپاسگزارم که همواره در تولید و تألیف کتاب‌ها کمال همکاری را با بندۀ داشته‌اند.

با تشکر

دکتر اشکان هاشمی

فهرست

درسنامه، جدول‌ها و شکل‌نامه‌ها

درسنامه جامع www.olgoobooks.ir

جدول‌ها و شکل‌نامه‌ها www.olgoobooks.ir

آزمون‌های دوره‌ای

۲	فصل اول / دنیای زنده دهم	آزمون ۱
۵	فصل دوم / گوارش و جذب مواد دهم	آزمون ۲
۸	فصل سوم / تبادلات گازی دهم	آزمون ۳
۱۱	فصل چهارم / گردش مواد در بدن (گفتار ۱ و ۲) دهم	آزمون ۴
۱۴	فصل چهارم / گردش مواد در بدن (گفتار ۳ و ۴) دهم	آزمون ۵
۱۷	فصل پنجم / تنظیم اسمزی و دفع مواد زائد دهم	آزمون ۶
۲۰	دوره فصل اول تا پنجم (کل کتاب به جز بخش گیاهی) دهم	آزمون ۷
۲۳	فصل ششم / از یاخته تا گیاه دهم	آزمون ۸
۲۶	فصل هفتم / جذب و انتقال مواد در گیاهان دهم	آزمون ۹
۲۹	دوره فصل ششم و فصل هفتم (دوره گیاهی) دهم	آزمون ۱۰
۳۲	فصل اول / تنظیم عصبی یازدهم	آزمون ۱۱
۳۵	فصل دوم / حواس یازدهم	آزمون ۱۲
۳۸	فصل سوم / دستگاه حرکتی یازدهم	آزمون ۱۳
۴۱	فصل چهارم / تنظیم شیمیابی یازدهم	آزمون ۱۴
۴۴	فصل پنجم / اینمنی یازدهم	آزمون ۱۵
۴۷	فصل ششم / تقسیم یاخته یازدهم	آزمون ۱۶
۵۰	فصل هفتم / تولیدمثل یازدهم	آزمون ۱۷
۵۳	دوره فصل اول تا فصل هفتم (به جز گیاهی) یازدهم	آزمون ۱۸
۵۶	فصل هشتم / تولیدمثل نهان‌دانگان یازدهم	آزمون ۱۹
۵۹	فصل نهم / پاسخ گیاهان به محركها یازدهم	آزمون ۲۰
۶۲	فصل هشتم و فصل نهم (دوره گیاهی) یازدهم	آزمون ۲۱
۶۵	فصل اول / مولکول‌های اطلاعاتی (گفتار ۱ و ۲) دوازدهم	آزمون ۲۲
۶۸	فصل اول / مولکول‌های اطلاعاتی دوازدهم	آزمون ۲۳
۷۱	فصل دوم / جریان اطلاعات در یاخته (گفتار ۱ و ۲) و دوره فصل اول دوازدهم	آزمون ۲۴
۷۴	فصل دوم / جریان اطلاعات در یاخته دوازدهم	آزمون ۲۵
۷۷	فصل سوم / انتقال اطلاعات در نسل‌ها (گفتار ۱، مفاهیم پایه) دوازدهم	آزمون ۲۶
۸۰	فصل سوم / انتقال اطلاعات در نسل‌ها دوازدهم	آزمون ۲۷
۸۳	دوره فصل اول تا فصل سوم دوازدهم	آزمون ۲۸

فهرست

۸۶	فصل چهارم / تغییر در اطلاعات و راثتی دوازدهم	آزمون ۲۹
۸۹	فصل پنجم / از ماده به انرژی (گفتار ۱ و ۲) دوازدهم	آزمون ۳۰
۹۲	فصل پنجم / از ماده به انرژی دوازدهم	آزمون ۳۱
۹۵	فصل ششم / از انرژی به ماده (گفتار ۱ و ۲) دوازدهم	آزمون ۳۲
۹۸	فصل ششم / از انرژی به ماده دوازدهم	آزمون ۳۳
۱۰۱	دوره فصل پنجم و فصل ششم (آزمون متابولیسم) دوازدهم	آزمون ۳۴
۱۰۴	فصل هفتم / فناوری‌های نوین زیستی دوازدهم	آزمون ۳۵
۱۰۷	فصل هشتم / رفتارهای جانوران دوازدهم	آزمون ۳۶

آزمون‌های موضوعی

۱۱۲	مباحث جانوری (۱)	آزمون ۳۷
۱۱۵	مباحث جانوری (۲)	آزمون ۳۸
۱۱۸	مباحث گیاهی (۱)	آزمون ۳۹
۱۲۱	مباحث گیاهی (۲)	آزمون ۴۰
۱۲۴	مباحث انسانی (۱)	آزمون ۴۱
۱۲۷	مباحث انسانی (۲)	آزمون ۴۲
۱۳۰	شکل‌ها (۱)	آزمون ۴۳
۱۳۳	شکل‌ها (۲)	آزمون ۴۴
۱۳۷	دوره دهم (۱)	آزمون ۴۵
۱۴۰	دوره دهم (۲)	آزمون ۴۶
۱۴۳	دوره یازدهم (۱)	آزمون ۴۷
۱۴۶	دوره یازدهم (۲)	آزمون ۴۸
۱۴۹	دوره پایه دهم و یازدهم (۱)	آزمون ۴۹
۱۵۲	دوره پایه دهم و پایه یازدهم	آزمون ۵۰
۱۵۵	فصل اول تا فصل چهارم (۱) دوازدهم	آزمون ۵۱
۱۵۸	فصل اول تا فصل چهارم (۲) دوازدهم	آزمون ۵۲
۱۶۱	فصل پنجم تا فصل هشتم (۱) دوازدهم	آزمون ۵۳
۱۶۴	فصل پنجم تا فصل هشتم (۲) دوازدهم	آزمون ۵۴
۱۶۷	دوره پایه دوازدهم (۱)	آزمون ۵۵
۱۷۰	دوره پایه دوازدهم (۲)	آزمون ۵۶

فهرست

آزمون‌های جامع و شبیه‌ساز کنکور

۱۷۴	جامع اول شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۵۷
۱۷۹	جامع دوم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۵۸
۱۸۴	جامع سوم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۵۹
۱۸۹	جامع چهارم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۰
۱۹۴	جامع پنجم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۱
۱۹۹	جامع ششم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۲
۲۰۴	جامع هفتم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۳
۲۰۹	جامع هشتم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۴
۲۱۴	جامع نهم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۵
۲۱۹	جامع دهم شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر	آزمون ۶۶

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور سراسری

۲۲۶	آزمون پایه دهم
۲۳۷	آزمون پایه یازدهم
۲۵۵	آزمون پایه دوازدهم
۲۷۸	پاسخ‌های تشریحی
۵۶۲	پاسخنامه کلیدی

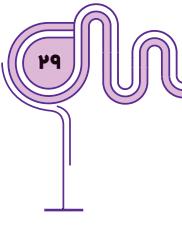
آزمون‌های دوره‌ای

۱۰ تعداد آزمون‌های پایه دهم

۱۱ تعداد آزمون‌های پایهٔ یازدهم

۱۵ تعداد آزمون‌های پایه دوازدهم

۹۰۰ مجموع تست‌های فصل

دهم

دورهٔ فصل ششم و فصل هفتم (دورهٔ گیاهی)

- ۱ در ارتباط با یاخته‌های موجود در انواع گیاهان علفی گلدار کدام مورد صحیح است؟
- ۱ در نوع دولپه‌ای، انتهای ترین قسمت ریشه، به همراه تار کشنده، در یک نوع سامانه اصلی وجود دارد.
  - ۲ در نوع تکلپه‌ای، بزرگ‌ترین دستجات آوندی ساقه، نمی‌تواند در نزدیکی مرکز اندام باشند.
  - ۳ در نوع تکلپه‌ای، رایج‌ترین بافت سامانه زمینه‌ای ریشه، قادر نقش استحکامی هستند.
  - ۴ در نوع دولپه‌ای، بیرونی‌ترین بخش ساقه، در مجاورت دواز آوندی متعدد می‌باشند.

- ۲ در خصوص مریستم‌های مختلف گیاهان که در کتاب بررسی شده‌اند، کدام عبارت نادرست است؟

- ۱ نوعی که به سمت داخل، یاخته‌های فتوسترنزکننده پسین می‌باشد، بخشی قادر عدسک را نیز می‌تواند تولید کند.
- ۲ نوعی که در افزایش ضخامت ساقه مؤثر است، یاخته‌های فتوسترنزکننده و غیرفوسترنزکننده را نیز می‌تواند تولید کند.
- ۳ نوعی که همه محصولات آن جزء پوست درخت است، می‌تواند به سمت بیرون، یاخته‌هایی هموار بدون پروتوبلاست تولید کند.
- ۴ نوعی که در ذرت همانند لوبیا بافت می‌شود، می‌تواند یاخته‌های ترشح کننده لبید را همانند باخته‌های ترشح کننده پلی‌ساکارید تولید کند.

- ۳ در خصوص نوعی یاخته گیاهی با قدرت تقسیم بالا و هسته درشت مرکزی که فاصله اندکی با یاخته‌های مجاور خود دارد، کدام موارد به درستی بیان شده‌اند؟

- الف) می‌توانند، توسط یاخته‌های زنده و غیرزنده محافظت شوند.
- ب) نمی‌توانند، در اندامی که در محل گره به ساقه یا شاخه اتصال دارد، دیده شوند.
- ج) می‌توانند، به گروهی از یاخته‌های مشابه خود تبدیل شوند که در تولیدمثل جنسی نقش دارند.
- د) نمی‌توانند، در صورت شرایط نامساعد محیطی یا افزایش تولید محصولات خود، تقسیم خود را متوقف کنند.

۴ الف، ب و د   ۲ ج و وج   ۱ الف و د

- ۴ در خصوص عملکرد کامبیوم‌ها در گیاهان دولپه‌ای کدام مورد صحیح است؟

- ۱ نوعی که در سامانه بافت زمینه‌ای ریشه و ساقه تشکیل می‌شود، فقط یاخته‌های زنده را احاطه می‌کند.
- ۲ نوعی که بین آوند آبکش و چوب نخستین تشکیل می‌شود، به ترتیب به سمت داخل و خارج، فقط یاخته‌هایی بدون ماده ژنتیکی خطی می‌سازد.
- ۳ نوعی که در زیر پوست اندام تشکیل می‌شود، فقط در گیاهانی به وجود می‌آید که گارهای تنفسی را از طریق عدسک‌ها مبالغه خواهد کرد.
- ۴ نوعی که در خارج از سامانه آوندی تشکیل می‌شود، به سمت خارج، فقط یاخته‌هایی می‌سازد که برای اولین بار پروتوبلاست را در آن‌ها مشاهده کردد.

- ۵ در خصوص گیاهان کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

- ۱ مریستم نخستین ساقه موجود در هر گره، برخلاف جوانه‌ها، قادر برگ‌های بسیار جوان می‌باشد.
- ۲ در گیاهان بوم‌سازگان حزا برخلاف خرزه‌ه، روزن‌های غارمانند و پوستک ضخیم وجود ندارد.
- ۳ برای مشاهده ساختارهای نخستین اندام‌های گیاهی، مدت زمان استفاده از کارمن زاجی بیشتر از آبی متبیل می‌باشد.
- ۴ اندامک حاوی ماده اسیدی و رنگی هر گیاه سازش‌یافته برای زندگی در مناطق خشک، ترکیبات پلی‌ساکاریدی خاصی دارد.

- ۶ کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در انواعی از یاخته‌های آوندی که در ساختار خود ..... دیواره عرضی‌اند، امکان ندارد که .....»

- ۱ فاقد - در مجاورت خود یاخته‌ای دارای دیواره نخستین نازک سلولزی و نفوذپذیر به آب داشته باشند.
- ۲ دارای - در محلی از دیواره خود، قادر لایه‌ای حاوی رشته‌های سلولزی موایی با هم، باشند.
- ۳ دارای - به دنبال بارگیری آبکشی، همانند تعرق در صعود شیره خام نقش مثبت ایفا کنند.
- ۴ فاقد - توان ساخت رشته پلی‌پیتیدی در محلی مانند سیتوپلاسم را داشته باشند.

- ۷ در خصوص برش عرضی گیاهان علفی گلدار، کدام عبارت معنی نادرستی را بیان می‌کند؟

- ۱ در گیاه دولپه - ریشه، به‌طور حتم، پوست وسیع تری نسبت به استوانه احاطه کننده دسته‌های آوندی دارد.
- ۲ در گیاه تکلپه - ساقه، به‌طور حتم، در نزدیکی روپوست، آوندی‌هایی با قطر کمتر نسبت به مرکز اندام دارد.
- ۳ در گیاه تکلپه - ریشه، به‌طور حتم، یاخته‌هایی با دیواره پسین چوبی شده در مجاور استوانه آوندی دارد.
- ۴ در گیاه دولپه - ساقه، به‌طور حتم، در مرکزی‌ترین قسمت دارای آوندی‌هایی با دیواره چوبی می‌باشد.

- ۸ کدام مورد فقط در ارتباط با بعضی از یاخته‌های آوندی دارای وظیفه انتقال آب و موادمعدنی صحیح است؟

- ۱ در مناطق قادر دیواره پسین خود، پلاسمودسیم فراوان دارند.
- ۲ لیگنین دیواره یاخته‌ای خود را توسط پروتوبلاست تولید کرده‌اند.
- ۳ نسبت به یاخته‌های آوندی دارای سیتوپلاسم ولی قادر هسته، قطر بیشتری دارند.
- ۴ در دیواره ضخیم خود، قادر صفحات منفذ‌دار جهت حرکت شیره خام به سمت بالا هستند.

۹

کدام عبارت (عبارات) زیر در مورد گیاهان صحیح است؟

- الف) توروسانس بافت‌ها، عامل اصلی استواری در اندام‌های چوبی می‌باشد.
 ب) آنتوپیانین، تنها ترکیب رنگی واکوئول‌ها برای بهبود کار مخچه می‌باشد.
 ج) در پاییز، سبزینه‌های درون یاختهٔ فتوستترکننده به کاروتونید تبدیل می‌شوند.
 د) درخت انجیر، گیاهی با ساقهٔ مملو از عناصر آوندی بوده و حاوی کامبیوم می‌باشد.

۴ ج و د

۳ ب و ج

۲ فقط د

در مورد ساختار یاخته در جانداران مختلف، کدام گزینه از نظر درستی یا نادرستی مفهوم متفاوتی با سایر گزینه‌ها دارد؟

- ۱ در ساختار پروتپلاست کرک و یاختهٔ یقه‌دار اسفنج، پکین و سلولز وجود ندارد.
 ۲ در برخی پارانشیم‌ها، رشته‌های دوک همانند گلتون، ساختار حاوی پیوند هیدروژنی مشاهده می‌شود.
 ۳ در محل لان یاخته‌های زنده گیاهی، دیواره یاخته‌ای نازک می‌شود و کانال‌های سیتوپلاسمی فراوان است.
 ۴ بخشی که شکل یاختهٔ کلانشیمی را مشخص می‌کند، برخلاف قسمتی که سبب حفظ شکل آن می‌شود، دارای فسفولیپید است.

۱۱

دیوارهٔ ضخیم موجود در بافت مورد استفاده در تولید طاب و پارچه، در مقایسه با دیوارهٔ ضخیم در بافتی که معمولاً در زیر روپوست ساقهٔ گیاه علفی وجود دارد، کدام ویژگی را دارد؟

- ۱ همانند همیگر، می‌تواند چندلایه‌ای با نقش استحکامی باشند.
 ۲ همانند همیگر در محل لان و پلاسمودسم‌ها نیز وجود دارند.
 ۳ برخلاف آن توانایی کشش ندارد و مانع رشد یاخته می‌شود.
 ۴ برخلاف آن دارای ترکیبات سلولزی می‌باشد.

۱۲

کدام عبارت‌های زیر در گیاه زنبق به‌طور حتم مفهوم نادرستی را معرفی می‌کنند؟

- الف) هر یاختهٔ بالغ که دیوارهٔ لیگنینی شده دارد، دنابسپاراز و رناتن فعل ندارد.
 ب) هر بافت غیراستحکامی سامانهٔ زمینه‌ای، یاخته‌هایی با دیوارهٔ پسین نازک دارد.
 ج) اصلی‌ترین یاخته‌های سامانهٔ بافت آوندی، فاقد فسفولیپید در ساختار خود هستند.
 د) تنها یاخته‌های سبزینه‌دار روپوستی، از یاخته‌های مجاور خود اندازهٔ کوچک‌تری دارند.

۲ ب و ج

۳ الف، ج و د

۱ الف و د

۲ ب، ج و د

۱۳

در بخش‌هایی از دیوارهٔ نوعی یاخته بافت پارانشیم زنده، تیغهٔ میانی و لایهٔ نازکی از دیواره باقی مانده است. چند مورد در ارتباط با این بخش‌ها به‌طور حتم صحیح است؟

- الف) فقط در یاخته‌هایی وجود دارد، که با استفاده از آنزیم‌ها، دنای هسته‌ای را همانندسازی می‌کنند.
 ب) در این یاخته، مواد غذایی و دفعی از طریق کانال‌های سیتوپلاسمی فراوان آن رد و بدل می‌شوند.
 ج) فقط در برخی از یاخته‌های موجود در بافت اسکلرانتیم، این بخش‌ها به حالت منشعب دیده می‌شوند.
 د) این بخش‌ها همانند پلاسمودسم، جزء بخشی از یاخته هستند که ترکیبات پلی‌ساقاریدی را به دیواره می‌افزایند.

۴ مورد

۳ مورد

۲ مورد

۱ مورد

۱۴

در خصوص ساختار یاخته و بافت در گیاهان جوان کدام مورد صحیح است؟

- ۱ ترکیبی که اولین بار در تولید لاستیک به کار رفت، در گیاهان مختلف ترکیبات یکسانی دارد.
 ۲ در گیاهان آبریز، مادهٔ زمینه‌ای درون رایج‌ترین یاخته‌های سامانهٔ زمینه‌ای، پر از هوا می‌باشد.
 ۳ در سامانهٔ زمینه‌ای آن‌ها هر بافتی که یاخته‌هایی با نام خودش دارد، نقش استحکامی دارد.
 ۴ نسبت ضخامت دیوارهٔ پسین به دیوارهٔ نخستین، در یک یاختهٔ فیربری از اسکلرنتید بیشتر است.

در بافت(هایی) از سامانهٔ بافت زمینه‌ای، ضخیم‌ترین نوع دیوارهٔ یاخته‌ای وجود ندارد. چند مورد از عبارت‌های زیر ویژگی این بافت(های) را به درستی بیان می‌کند؟

- الف) می‌توان انتظار داشت، که برخی یاخته‌های آن‌ها، با دو قسمت کوچک و بزرگ ذره‌های سخت گلابی را ایجاد کنند.
 ب) برخی از آن‌ها، که یاخته‌هایی با دیوارهٔ ضخیم دیگری دارند، معمولاً در زیر روپوست مشاهده می‌شوند.
 ج) دو نوع یاخته با اندازهٔ متفاوت و دارای کانال‌های سیتوپلاسمی می‌باشند.
 د) مانع رشد اندام گیاهی نمی‌شوند و به آب نفوذ پذیرند.

۴ مورد

۳ مورد

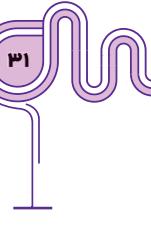
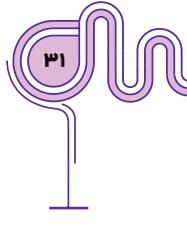
۲ مورد

۱ مورد

۱۵

کدام عبارت در گیاهان به نادرستی بیان شده است؟

- ۱ مسیر سیمپلاستی برخلاف عرض غشایی، مواد را از منافذ بین فسفولیپیدهای غشا عبور نمی‌دهند.
 ۲ مسیر آپوپلاستی برخلاف سایر مسیرها، در استوانهٔ ظرف یاخته‌های بهم فشرده ریشه صورت نمی‌گیرد.
 ۳ یاخته‌های معبر، نوعی یاخته درون‌پوستی زنده هستند که نسبت به یاخته‌های نعلی شکل اطراف خود بزرگ‌تر هستند.
 ۴ یاخته‌های لایهٔ ریشه‌زا زیر یاخته‌های درون‌پوستی هستند ولی در مجاور آوند چوبی و آوند آبکش قرار گرفته‌اند.

کدام عبارت از نظر درستی یا نادرستی با عبارت زیر متفاوت است؟ ۱۷

در هر انشعاب فرعی ریشه بونجه، تعدادی گرهک حاوی ریزوویوم دیده می‌شود.

۱ در تعرق گیاهان، مکش برای خروج آب از رگرهک‌ها بعد از خروج آب از ساقه به برگ رخ می‌دهد.

۲ طی تعریق گیاهان، قطرات آب در برگ تکله‌ای‌ها نسبت به دولبه‌ای‌ها، کمتر و انتهایی‌تر است.

۳ در صورت حذف قسمتی از پوست درخت دولپه‌ای چند ساله، پس از مدتی قسمت پایینی آوند آبکش قطورتر می‌شود.

۴ ماده‌ای سمی که نوعی سرخس برای سازش با محیط در خود نگه می‌دارد، همانند سیانید سبب تغییر شکل جایگاه فعل آنزیم‌ها می‌شود.

بخشی از خاک باعث اسفنجه شدن بافت آن می‌شود. در مورد این بخش و اجزای دیگر خاک کدام عبارات زیر صحیح هستند؟ ۱۸

(الف) بخشی ایجاد شده توسط هوازدگی شیمیایی هستند که به طور عمده از بقایای جانداران ایجاد شده است.

(ب) اتصال محکم فسفات به آن‌ها، سبب غیرقابل دسترس بودن این یون در اغلب موارد شده است.

(ج) همانند پلی‌ساکارید کلاهک ریشه، سبب ایجاد شرایط مناسب برای نفوذ ریشه گیاهان می‌شود.

(د) واحد فعالیت زیستی بوده و سبب تنظیم pH خاک برای فعالیت مناسب آنزیم‌ها می‌شود.

- ۱ فقط ج   ۲ ج و د   ۳ الف، ب و د   ۴ ب، ج و د

شکل رویه و نوعی گیاه انگل را نشان می‌دهد. کدام عبارت در ارتباط با آن به درستی بیان شده است؟ ۱۹

۱ این گیاه همانند گیاهان جالیزی، با تولید اندام مکنده به جذب مواد غذایی از گیاه میزبان می‌پردازد.

۲ برخلاف توبه‌واش، نمی‌تواند با مصرف حامل الکترونی، در فتوسترنز قندهای سه‌کربنی تولید کند.

۳ سیانوباکتری‌های همزیست درون ساقه و دمپرگ این گیاه، ثبتیت نیتروژن را انجام می‌دهند.

۴ همانند هویج، رنگ‌دیسه‌های موجود در یاخته‌های ریشه آن مقدار فراوانی کاروتن دارند.

در خصوص گیاهان و روزنه هوابی آن‌ها کدام مورد درست است؟ ۲۰

۱ به دنبال افزایش فشار اسمزی یاخته‌های نگهبان روزنه، طول و قطر آن‌ها تغییری نمی‌کند.

۲ هرچه خروج آب از یاخته‌های نگهبان روزنه بیشتر شود، فشار مکش تعریق نیز بیشتر می‌شود.

۳ همه گیاهانی که به گرم مقاوم هستند، برای کاهش میزان تعرق، هر روزنه هوابی را در شب باز می‌کنند.

۴ در بی کمبود کربن‌دی‌اکسید (CO_2)، در گیاه، تورژسانس در یاخته فتوسترنزکننده روپوستی زیاد می‌شود.

کدام موارد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟ ۲۱

«در بین انواع موادی که برای حاصل خیز کردن خاک‌هایی که دچار کمبود مواد مختلف هستند به کار می‌روند، هر نوعی که ..... امکان ندارد که .....»

(الف) مواد آری را به آهستگی آزاد می‌کند - مصرف بیش از حد آن‌ها سبب آسیب زیادی به خاک و محیط زیست شود.

(ب) مواد معدنی را به راحتی در اختیار گیاه قرار می‌دهد - سبب رشد سریع فتوسترنزکننده‌های متنوع در آب شود.

(ج) شامل جاندار زنده می‌باشد - به طور معمول معایب کمی داشته باشد و به همراه کود شیمیایی به خاک افزوده شود.

(د) بسیار ساده و کم‌هزینه می‌باشد - حاوی موادی باشند که به نیازهای جانداران شباهت زیادی دارند.

- ۱ الف و ب   ۲ الف، ب و د   ۳ الف، ب و ج   ۴ الف، ب، ج و د

در ارتباط با گردش مواد آلی در گیاهان نهان‌دانه کدام مورد به نادرستی ذکر شده است؟ ۲۲

۱ مرحله بعد از بارگیری آبکشی، سبب افزایش فشار اسمزی یاخته‌ها در اندام محل منيع می‌شود.

۲ مرحله قبل از باربرداری آبکشی، سبب ورود توده‌ای از شیره پرورده به محلی با فشار اسمزی کمتر می‌شود.

۳ مرحله بعد از حرکت توده‌ای مواد به سمت محل مصرف، سبب ذخیره یا مصرف مواد آری می‌شود.

۴ مرحله قبل از ورود آب از آوند چوبی به آبکش، مواد آری را در خلاف جهت شبیه غلظت عبور می‌دهد.

در خصوص هر یاخته‌ای که در خاک سبب تولید آمونیوم از ماده‌ایمعدنی می‌شود، کدام مورد نادرست است؟ ۲۳

۱ فاقد تنظیم بیان ژن پیش از رونویسی هستند.

۲ فاقد رنگزیرهای فتوسترنزی در درون اندامک غشادار می‌باشند.

۳ می‌توان در آن‌ها همانند سازی نوعی دنای حلقوی را مشاهده کرد.

۴ یاخته‌های نگهبان روزنه، در تأمین مواد آری آن‌ها می‌توانند نقش داشته باشند.

برحسب موارد ذکر شده همزیستی در کتاب درسی، می‌توان گفت هر نوع باکتری که با ..... همzیستی می‌کند، قادر به ..... می‌باشد.

۱ قارچ‌ها - گرفتن مواد آری از این جاندار گلیکوژن ساز شاخه گونرا - تجزیه مواد آری برای تبدیل آن‌ها به آمونیوم

۲ گیاه کوچک‌تر از یک بند انگشت انسان - تولید نیترات از آمونیوم

کدام گزینه در مورد انتقال آب و مواد معدنی در مسیرهای مختلف صحیح است؟ ۲۵

۱ در مسیر بلند، پمپ‌های غشایی یاخته‌های زنده اطراف آوندها، در اغلب گیاهان نقش کمی در صعود شیره خام دارند.

۲ در مسیر کوتاه، هر لایه دارای یاخته‌هایی با ظاهر نعلی، فاقد یاخته‌هایی بدون دیواره چوب پنبه‌ای شده می‌باشد.

۳ در مسیر بلند، پس از درون پوست ریشه، مواد از مسیرهای سیمپلاستی و آپوپلاستی عبور می‌کنند.

۴ در مسیر کوتاه، مکش تعریقی عامل اصلی انتقال مواد معدنی در نوعی جریان توده‌ای می‌باشد.

دوازدهم

فصل دوم / جریان اطلاعات در یاخته (گفتار ۱ و ۲) و دوره فصل اول

صفحة پاسخ: ۳۴۸

زمان پیشنهادی: ۲۵

۲۴

آزمون

- ۱ در خصوص انواع رنای موجود در یاخته کدام عبارت زیر به طور حتم صحیح است؟
- ۱ نوعی که در ساختار نوعی اندامک شرکت دارد، از روی دو رشته DNA ساخته می‌شود.
  - ۲ نوعی که در انتقال اطلاعات ساخت آمیلاز به رناتن نقش دارد، پیوند هیدروژنی ندارد.
  - ۳ نوعی که عامل انتقال آمینواسید به رناتن است، فقط پیوند اشتراکی دارد.
  - ۴ نوعی که در تنظیم بیان ژن نقش دارد، نقش آنزیمی ندارد.
- ۲ در فرایند همانندسازی در مقایسه با رونویسی کدام مشخصه زیر را دارد؟
- ۱ برخلاف آن، پیوندهای هیدروژنی تشکیل شده، دیگر از هم جدا نمی‌شوند.
  - ۲ همانند آن، پیوند هیدروژنی بین دو رشته DNA مادر، در نهایت دوباره تشکیل می‌شود.
  - ۳ برخلاف آن، طبق قوانین جفت شدن بازها، مقابل نوکلئوتید تیمین دار، نوکلئوتید آدنین دار قرار می‌گیرد.
  - ۴ همانند آن، ریبونوکلئوتیدهای آزاد شرکت کنند در ساختار رشته پلی‌نوکلئوتیدی، ابتدا دو گروه فسفات از دست می‌دهند.
- ۳ کدام موارد زیر از وظایف و ویژگی‌های رنابسپاراز در اشرشیاکالای نمی‌باشد؟
- الف) همانند دنابسپاراز، در هر بار فعلیت خود فقط یک رشته نوکلئیک اسید می‌پردازد.
  - ب) در پی شناسایی راه‌انداز، به ایجاد حباب رونویسی و تشکیل پیوندهای فسفودی استر می‌پردازد.
  - ج) پیوند هیدروژنی بین گروههای آمین و کربوکسیل آن‌ها، منشأ ساختار تاخورده و متصل به هم می‌شود.
  - د) پس از رونویسی جایگاه پایان، تجزیه کامل پیوند هیدروژنی بین مخصوص و رشته رمزگذار را انجام می‌دهد.
- ۴ الف، ج و د   ۲ ج و د   ۳ ب، ج و د   ۱ الف، ج و د
- ۵ با توجه به شکل رویه‌رو که مرحله‌ای از رونویسی در هسته یک یاخته کبد را نشان می‌دهد، کدام مورد زیر نادرست است؟
-
- ۱ رشته «۲» برخلاف رشته «۱»، پس از پایان رونویسی می‌تواند از غشای منفذدار خارج شود.
  - ۲ رشته «۱» همانند رشته «۳»، در تمامی نوکلئوتیدهای سازنده خود با رشته «۲» تفاوت دارد.
  - ۳ رشته «۳» همانند رشته «۲»، به طور حتم نمی‌تواند در تماس با محتويات سیتوپلاسم قرار گیرد.
  - ۴ رشته «۲» برخلاف «۳»، توسط نوعی آنزیم با قابلیت شکست پیوند هیدروژنی ساخته می‌شود.
- ۶ در خصوص mRNA موجود در سیتوپلاسم اوزنوفیل، کدام مورد به طور حتم از نظر درستی با سایر موارد متفاوت است؟
- ۱ بخش‌هایی از برخی رونوشت‌های بیانه آن ترجمه نمی‌شود.
  - ۲ تعداد میانه‌های آن یکی از بیانه‌ها کمتر است.
  - ۳ رونوشت میانه‌های آن ترجمه نمی‌شود.
  - ۴ همه قسمت‌های بیانه آن ترجمه نمی‌شود.
- ۷ چند مورد از عبارت‌های زیر درباره مولکول‌های شکل مقابل صحیح نمی‌باشد؟
-
- الف) B برخلاف A، می‌تواند حاوی بخشی باشد که در ریبوزوم تولید نشده است.
  - ب) A همانند B، می‌تواند در ایجاد مواد زائد نیتروژن‌دار نقش ایفا کند.
  - ج) B برخلاف A، انتقال بخش اعظم انواع گازهای تنفسی خون را برعهده دارد.
  - د) همانند B، در انتقال و ذخیره مواد معدنی نقش دارد.
- ۸ ۱ مورد   ۲ مورد   ۳ مورد   ۴ مورد
- ۸ در خصوص دو ژنی در یوکاریوت که در وسط یک کروموزوم مجاور هم هستند، کدام عبارت به طور حتم نادرست است؟
- ۱ اگر جهت رونویسی یکسانی داشته باشند، بین آن‌ها یک راه‌انداز وجود دارد.
  - ۲ اگر رشته رمزگذار متفاوتی داشته باشند، بین آن‌ها راه‌اندازی وجود ندارد.
  - ۳ اگر بین آنها دو راه‌انداز باشد، رشته الگوی رونویسی یکسانی دارند.
  - ۴ اگر بین آنها یک راه‌انداز باشد، نوع رنای یکسانی ایجاد می‌کنند.
- ۹ در ارتباط با مرحله‌ای از ساخت رنای ناقل، که طی آن برای نخستین بار مخصوص در حال ساخت از رشته الگو جدا می‌شود، چند مورد درباره عبارت نادرست است؟
- الف) برخلاف مرحله بعد، پیش‌روی حباب به جلوتر و تولید مخصوص ادامه دارد.
  - ب) برخلاف مرحله قبل، ریبونوکلئوتید مکمل بازهای رشته الگو در زنجیره رنا قرار می‌گیرند.
  - ج) همانند مرحله بعد، پیوندهای هیدروژنی میان رشته‌های الگو و رمزگذار دنا مجددآ تشکیل می‌شوند.
  - د) همانند مرحله قبل، پیوندهای هیدروژنی میان دو رشته مولکول دنا، توسط آنزیم رنابسپاراز شکسته می‌شود.
- ۱۰ ۱ مورد   ۲ مورد   ۳ مورد   ۴ مورد

در مورد شکل مقابل در کرم خاکی کدام عبارت مفهوم دقیق‌تری دارد؟

- ۱ یک نوع رنابسپاراز و دو نوع *RNA* در حال فعالیت می‌باشند.
  - ۲ دو نوع رنابسپاراز و چند نوع *RNA* در حال فعالیت می‌باشند.
  - ۳ چند رنابسپاراز و دو نوع *RNA* در حال فعالیت می‌باشند.
  - ۴ چند رنابسپاراز و چند نوع *RNA* در حال فعالیت می‌باشند.

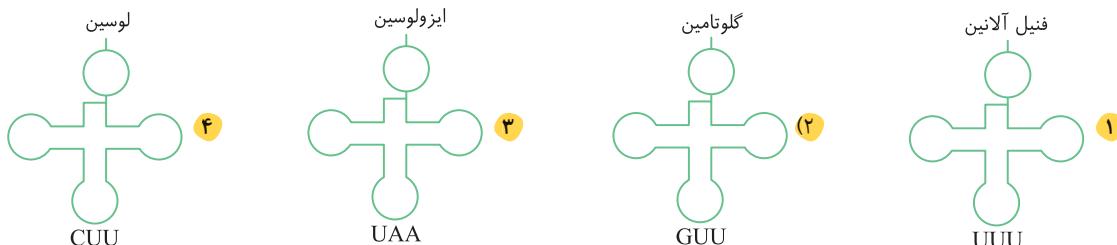
۱ در خصوص آنریم‌های لازم برای فرایند همانندسازی دنا، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱ اگر نوکلئوتیدها را به صورت تک فسفات به رشتة پلی نوکلئوتیدی متصل می کند، توانایی تجزیه پیوند فسفودی استر را ندارد.
  - ۲ اگر قبل از همانندسازی دنا، مارپیچ مولکول دنا را باز می کند، با جدا کردن هیستون ها، زمینه را برای همانندسازی فراهم می کند.
  - ۳ اگر نوکلئوتیدها را به صورت مکمل رو به روی هم قرار می دهد، تنها آنزیم مؤثر در ساخته شدن یک رشتة دنا در مقابل رشتة الگو می باشد.
  - ۴ اگر در نزدیکی ساختارهایی ۷ مانند وجود دارد، ممکن نیست پیوندهای هیدروژنی بین دو رشتة مکمل برقار کند.

اگر یک مولکول mRNA از مکمل رشتۀ DNA از چپ به راست با توالی GTA-AAA-TGA رونویسی شود، پادرمزه‌هایی که برای ترجمه مورد استفاده قرار می‌گیرند، به ترتیب از چپ به راست کدام است؟

- CAU, ACU, UUU* 2   *GUA, UGA, AAA* 3   *CAU, UUU* 2   *GUA, AAA* 1

اگر توالی GAATAACAATTT برای رونویسی mRNA استفاده شود، در صورتی که فنیل‌آلانین دارای رمزه UUU باشد، رمز کدام آمینواسید در زنجیره DNA زیر وجود دارد؟

۱۱) کدام گزینه در رابطه با ساختار و عملکرد رناهای ناقل (tRNA) صحیح می‌باشد؟

- ۱ در ساختار سه بعدی خود، دارای توالی های می باشند که با نوکلئوتیدهای خودی پیوند هیدروژنی برقرار نمی کنند.

۲ متناسب با ساختار پادرمزه (آتنی کدون) خود، تنها می تواند با پیوند بیپتیدی، به یک نوع آمینواسید متصل شوند.

۳ در فرایند ترجمه، می توانند با نوکلئوتیدهای هر رمزه ای از ساختار رنایی پیک پیوند هیدروژنی برقرار نمایند.

۴ در ساختار تاخوند دگ، اوله، دارای، ساختاری، سه بعدی، و حاکماه، باء، اتصال به آمینواسید مر باشند.

آنماش، (الف)، بـ، از استخراج، نایـ، سـ، و دـنـاعـ، باختـهـ ((ا)) انـجـامـ شـدـهـ، وـ شـکـاـ، (بـ) درـ فـاعـتـ: اـصـاـ

شده کدام عنایت در انتظا بازختههای (۱) و (۲) داشت است؟

۱ هر یاخته (۲) بخلاف یاخته (۱) تمامی زن‌های لازم خود را روی یک فامتن (کروموزوم) انتاند که در این

۲ به طور قطع در هر دوی این باخته‌ها تولید رنای پیک در هسته طی فرایند رونویسی بر عهده سازمان مدیریت جریان است.

۳ در ریاخته (۱) پرخلاف یا ختہ (۲) پر اثر حذف اینترنون‌ها، رنای پیک بالغ نسبت به نابالغ کوتاه‌تر شده است.

۴ در هر دوی این یاخته‌ها، دو نوع مولکول مرتبه با ژن، در ریبوزوم به عنوان کمک‌کننده به فرایند

ترجمه حضور دارند.

در رابطه با نام رنهاي پيشي که در باختري استريتوکو تووس نومونيا مورد برچمه فرار مي كيرند، خدام عبارت صحیح است؟

- ۱ رناتن‌ها (ریبوزوم‌ها) مانند دانه‌های تسبیحی در اطراف انها فرار درقه و به پروتئین‌سازی می‌پردازند.
  - ۲ هم زمان هم به آنزیم‌های رونویسی کننده از مولکول دنا و هم به آنزیم‌های ترجیمه کننده خود متصل می‌باشند.
  - ۳ پروتئین‌هایی را می‌سازند که متناسب با توالی آمینواسیدی خود به سمت غشاهای درونی هدایت می‌شوند.
  - ۴ نخستین بخش‌هایی از این مولکول‌ها که ساخته می‌شوند، قادر رمزه سه حرفی مربوط به آمینواسید متنبیونین هستند.

کدام موارد عبارت مقابل را به نادرستی تکمیل می کنند؟ «هیریک از سطوح ساختاری پرتوشین ها که ..... الزاماً می تواند .....»

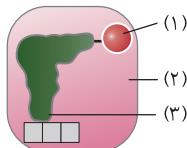
الف) با تشکیل نیروی برهمنش های آب گریز همراه است - در pH قلیایی دچار تغییر شود.

ب) تحت تأثير پیوند پیتیدی قرار دارد - در رنگدانهٔ قرمز تارهای ماهیچه‌ای با راکیزهٔ فراوان دیده شود.

ج) در آن آرایش زیرواحدها در شکل گیری نهایی نقش کلیدی دارد - در افزایش سرعت واکنش‌ها نقش داشته باشد.

د) در اثر ایجاد ساختار مارپیچی اولیه به وجود می‌آید - بر عملکرد هر مولکول دارای گروه هم آهن‌دار در بدن انسان مؤثر باشد.

٤ الف، ب، ج و د   ٣ الف، ب، وج   ٢ الف و ب   ١ ج و د

۴ ب، ج و د

شكل مقابل، در ارتباط با نوعی مولکول نوکلئیک اسید واجد توالی نوکلئوتیدی منحصر به فرد و اجزای مرتبط با آن می‌باشد.

۱۷

در هر مرحله‌ای از ..... رنای پیک که ..... قطعاً .....

- ۱ تولید - زنجیره کوتاهی از مولکول تولید می‌شود - محصول در حال ساخت، از رشته الگوی خود نیز جدا می‌شود.
- ۲ ترجمه - توالی ویژه پایان شناسایی می‌شود - رناپسیاراز پس از جدا شدن محصول، از دنا جدا می‌شود.
- ۳ تولید - رشته رمزگذار و الگو برای اولین بار دوباره با هم جفت می‌شوند - بیش از دو نوع نوکلئوتید وجود دارد.
- ۴ ترجمه - رناهای ناقل متعددی وارد جایگاه A رناتن می‌شود - عامل آزادکننده در باخته وجود ندارد.

در فرایند ترجمه مربوط به بیان نوعی ژن در جاندار به کار رفته در آزمایش ایوری، کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

- ۱ در مرحله آغاز، بخش‌هایی از رناتن مسئول هدایت این ساختار به سوی اولین رمزه AUG می‌باشد.
- ۲ در مرحله پایان، آخرین رمزه موجود در رونوشت جایگاه پایان رونویسی، همواره وارد جایگاه A می‌شود.
- ۳ در مرحله ورود عوامل آزادکننده، آخرین پادرمزه ترجمه بدون ورود به جایگاه E، از رناتن خارج می‌شود.
- ۴ در مرحله طویل شدن، امکان دارد هم‌زمان با تولید رشته پلی‌پیتیدی، رناپسیاراز نیز روی همان رنای پیک وجود داشته باشد.

۱۸

کدام موارد، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«در فرایند تولید بخش پروتئینی مولکول هموگلوبین، بلافصله پس از .....»

- (الف) تشخیص رمزه آغاز در نوعی RNA، پیوند هیدروژنی بین دو نوع ریبونوکلئیک اسید ایجاد می‌شود.
- (ب) ورود عامل آزاد کننده، پیوند غیراشرتارکی بین ریبونوکلئوتیدها در جایگاه P رناتن شکسته می‌شود.
- (ج) جدا شدن دو زیر واحد کوچک و بزرگ رناتن، رشته پلی‌پیتیدی از نوعی RNA جدا می‌شود.
- (د) برقراری اولین رابطه مکملی بین رمزه و پادرمزه، رناتن در طول رنای پیک حرکت می‌کند.

۱ الف و ب ۲ فقط ج ۳ ج و د ۴

۱۹

با توجه به بخش‌های شماره‌گذاری شده آن، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱ بخش (۲) می‌تواند با تشخیص رمزه مربوط به بخش (۳)، آمینواسید مناسب را به آن متصل کند.
- ۲ بخش (۱) ابتدا مولکول (۱) را وارد خود کرده و سپس مولکول (۳) به آن وارد می‌شود.
- ۳ بخش (۲) پس از هرگونه اشغال جایگاه فعل خود، به طور حتم، نوعی پیوند اشتراکی بین مولکول‌های موجود برقرار می‌کند.
- ۴ ضمن ساخته شدن بخش (۳) همانند فعالیت بخش (۲)، پیوند پرانرژی بین گروه‌های فسفات شکسته می‌شود.

۲۰

در مورد محل سرنوشت پروتئین‌سازی در یوکاریوت‌ها کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- ۱ در درشت‌خوارها، آنزیم‌های لازم برای هیدرولیز پادتن در کافنده‌تن‌ها تولید می‌شوند.
- ۲ آنزیم‌های سازنده عوامل مورد نیاز حلقة انقباضی پوست، در رناتن ماده زمینه سیتوپلاسم تولید می‌شوند.
- ۳ انواعی که از یاخته برون رانی می‌شوند برخلاف گلوتون در رناتن کیسه‌های شبکه آندوبلاسمی تولید می‌شوند.
- ۴ در یاخته نگهدارنده روزنه، هر آنزیم موجود در راکیزه همانند هیستون‌ها در رناتن ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم تولید می‌شوند.

۲۱

هر سطح از ساختار بخش پروتئینی میوگلوبین برخلاف سطح نهایی ساختار هموگلوبین کدام مشخصه زیر را دارد؟

- ۱ دارای فقط یک گروه هم و یک اتم آهن می‌باشد.
- ۲ قادر ساختار اتصال بین زیر واحدهای متعدد خود می‌باشد.
- ۳ در پی اولین تاخورده‌گی‌ها حاوی نوعی پیوندی غیراشرتارکی شده است.
- ۴ پیوندی ضعیف بین عوامل آمینی و کربوکسیل برخی آمینواسیدهای خود دارد.

۲۲

در خصوص هر کاتالیزگر زیستی که نوکلئوتیدهای مکمل را در مقابل توالی ATT قرار می‌دهد، چند مورد زیر به طور حتم صحیح است؟

- ۱ الف) در ساختاری حاوی دو نوع بسیار تولید شده‌اند.
- ۲ ب) محصولی با قند ریبوz ایجاد می‌کنند.
- ۳ د) قادر ساختار خود پیوند هیدروژنی تشكیل می‌دهند.
- ۴ ج) در دو ساختار خود پیوند هیدروژنی فسفودی استر می‌باشد.

۱ ۱ مورد ۲ ۲ مورد ۳ ۳ مورد ۴ ۴ مورد

۲۳

کدام عبارت زیر صحیح می‌باشد؟

- ۱ تغییر در پروتئین درون یاخته‌ای، نمی‌تواند سبب تغییر شکل باخته شود.
- ۲ ژن سازنده هموگلوبین در یاخته میلوبیتی افراد مبتلا به بیماری داسی‌شکل، بیان نمی‌شود.
- ۳ دو رشته ژن ساخت هموگلوبین در یاخته بینایی لتفوئیدی، فقط توسط هلیکاز جدا می‌شوند.
- ۴ در بیماری کم‌خونی داسی‌شکل، تغییر ژن باعث تغییر در شکل هر گویچه خونی می‌شود.

۲۴

در ارتباط با جریان اطلاعات در یاخته یوکاریوتی کدام مورد را نمی‌توان به درستی بیان کرد؟

- ۱ حذف رونوشت اینترن‌ها، در هسته و پس از پایان رونویسی رخ می‌دهد.
- ۲ ژن‌های سازنده رنای موردنیاز ساختار رناتن‌ها، در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند.
- ۳ در ساختار سه‌بعدی رنای ناقل، دو حلقة جانبی ساختار اول، به یکدیگر نزدیک می‌شوند.
- ۴ برای ساخت هر زیر واحد رناتن، تعدادی پروتئین در کنار تعدادی رنا قرار می‌گیرد.

۲۵

آزمون‌های موضوعی

آزمون	موضوع	آزمون	موضوع
۴۸-۴۷	دورة پایه یازدهم	۳۸-۳۷	مباحث جانوری
۵۰-۴۹	مرور دهم و یازدهم	۴۰-۳۹	مباحث گیاهی
۵۲-۵۱	نیمسال اول دوازدهم	۴۲-۴۱	مباحث انسانی
۵۴-۵۳	نیمسال دوم دوازدهم	۴۴-۴۳	شکل‌ها
۵۶-۵۵	دوره پایه دهم	۴۶-۴۵	دوره پایه دوازدهم

آزمون

دوره پایه دهم و پایه یازدهم

تعداد سوال: ۲۵ زمان پیشنهادی: ۲۵

صفحة پاسخ: ۱۳۴

در ارتباط با اختلالات موجود در بدن انسان و مطابق با اطلاعات کتاب درسی، کدام عبارت صحیح است؟

- ۱ اگر در پی مصرف نوعی پروتئین در واکتوولهای گندم رخ دهد، برخلاف کاهش بیش از حد کلسو تونین، باعث بکار استخوان می شود.
- ۲ اگر در پی انسداد در پایین ترین قسمت مجرای لنفی راست رخ داده باشد، ممکن است رسیدن لنف هر اندام شکمی به خون مختلط می شود.
- ۳ اگر در پی آسیب دیدن بزرگ ترین یاخته های غدد معده رخ دهد، می تواند فعالیت گروهی از یاخته های درون ریز اندام سازنده او ره کاهش یابد.
- ۴ اگر در پی برگشت شیره معده به مری رخ دهد، می تواند افزایش فعالیت ترشحی بخش مرکزی غده فوق کلیه، مدت ها در این فرد وجود داشته باشد.

کدام یک از عبارت های زیر در ارتباط با بدن انسان به نادرستی بیان شده اند؟

- الف) در سرفه، جهت حرکت زبان کوچک، برخلاف جهت حرکت اپی گلوت در بلع است.
- ب) هر یاخته پوششی مخاط نای، چندین مژگ موازی در تماس با ماده مخاطی دارد.
- ج) هموگلوبین و میوگلوبین، دو پروتئین آهن دار در مویرگ های مجاور یاخته های هستند.
- د) پایین ترین بخش ساقه مغز، حاوی مرکز اصلی تنظیم تنفس بوده که می تواند مدت زمان عمل دم را نیز تنظیم کند.

- ۱ الف و ب ۲ ب، ج و د ۳ ب، ج و د فقط د

در مورد لایه هایی از قلب انسان، کدام موارد زیر به درستی بیان شده اند؟

- الف) ضخیم ترین لایه، حاوی نوعی بافت پیوندی است که تعداد یاخته های کمتری به نسبت بافت پیوندی سست دارد.
- ب) لایه های دارای بافت پوششی سنگ فرشی، نوعی بافت حاوی ماده زینه ای و رشته های پروتئینی نیز دارند.
- ج) هر لایه ای که ضمن محافظت از قلب، به حرکت روان آن کمک می کند، دو بخش غیر متصلت به هم دارد.
- د) هر لایه ای که می تواند در تماس مستقیم با خون تیره و خون روشن باشد، بافتی برای استحکام دریچه ها دارد.

- ۱ الف و ب ۲ ب، ج و د ۳ الف، ب و ج ۴ ب، ج و د

کدام گزینه عبارت را از نظر درستی یا نادرستی با مفهوم متفاوتی کامل می کند؟

«در قلب سالم انسان، صدایی که در اثر بسته شدن دریچه های .....»

- ۱ ابتدای سرخرگی شنیده می شود، به ثبت موج QRS نزدیک تر از T می باشد.
- ۲ دهیزی بطئی شنیده نمی شود، در هنگامی ایجاد می شود که دهیزها بسیار پرخون هستند.
- ۳ سینی شنیده نمی شود، به صورت قوی تر از صدای دیگر بوده و در شروع انقباض بطون ها می باشد.
- ۴ متصل به طناب های ارتجاعی شنیده می شود، از صدای دیگر به ثبت موج P نزدیک تر بوده است.

کدام مورد از نظر درستی یا نادرستی مفهومی متفاوت با سایر موارد دارد؟

- ۱ در برخی از جانوران که ساده ترین سامانه گردش خون بسته دیده می شود، هر جانداری که بیضه و تخمدان دارد، می تواند تخمک های خود را بارور کند.
- ۲ در برخی از جانوران که اندازه نسبی مغز آنها، نسبت به وزن بدن از سایر مهره داران بیشتر است، تعداد کیسه های هودار جلویی کمتر از عقبی است.
- ۳ در برخی از جانوران که شبکه مویرگی در سطح تنفسی بین دو سرخرگ دیده می شود، برخی از یونها توسط کلیه ها به صورت ادرار غلیظ دفع می شوند.
- ۴ در برخی از جانوران که چشم از واحد های بینایی زیبادی تشکیل شده است، گیرنده های نوری پیام را به مغزی با چند گره به هم جوش خورده می فرستند.

در انسان، نوعی یاخته در نوعی اندام گوارشی وجود دارد که سبب تولید مواد معدنی برای فعال شدن آنزیم ها و ماده ای آلی برای کمک به جذب

نوعی ویتامین از خانواده B می شود. در خصوص این عبارت کدام مورد درست است؟

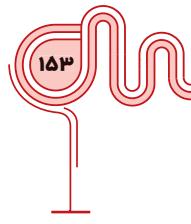
- ۱ مخاط اندام گوارشی حاوی این یاخته، در هنگام ریفلکس به تدریج آسیب می بیند.
- ۲ تخریب این یاخته ها، می تواند سبب تغییراتی در تنه استخوان ران بشود.
- ۳ این نوع ویتامین، در بدن انسان به کمک فولیک اسید فعالیت می کند.
- ۴ این یاخته، به تولید نوعی پیک شیمیایی دوربرد نیز می پردازد.

در مورد شبکه های یاخته های عصبی موجود در لوله گوارش انسان، کدام مورد نادرست است؟

- ۱ برخلاف اعصاب خود مختار، در ترشح لیزوزیم در دهان نقش ندارد.
- ۲ مستقل از اعصاب پاراسمپاتیک در ترشحات معده و روود نقش دارند.
- ۳ بر عملکرد اعصاب خود مختار سمتیاتیک و پاراسمپاتیک تأثیر دارند.
- ۴ برخلاف اعصاب پیکری، در انقباض ماهیچه های حلق و ابتدای مری مؤثر نمی باشد.

به طور طبیعی، در خصوص مراحل چرخه یاخته ای اووسیت اولیه فردی بالغ، کدام عبارت صحیح است؟

- ۱ تشکیل پوشش هسته در اطراف هر مجموعه کروموزومی، قبل از ایجاد حلقة انقباضی در استوا یاخته روی می دهد.
- ۲ پس از مرحله ای که کروموزوم های مضاعف شده در دو قطب یاخته تجمع یافتنند، هر یاخته کشیده تر و بزرگ تر می شود.
- ۳ در مراحلی از تقسیم، در قبل از مرحله تلوفاز، همواره تعداد رشته های دوک آن از سانترومره ای موجود در یاخته بیشتر است.
- ۴ ضمن فشرده شدن کروموزوم ها، اجسام پروتئینی استوانه ای شکل عمود بر هم، به دو طرف یاخته شروع به حرکت کردن می کنند.

در انسان و در خصوص مکانیسم انتقال پیام عصبی بین دو یاخته کدام عبارت نادرست است؟

- ۱ همواره در یاخته پیش‌همایه‌ای، مقدار فسفات آزاد در سیتوپلاسم زیاد می‌شود.
- ۲ همواره ناقل عصبی سبب تغییر اختلاف پتانسیل الکتریکی در یاخته پس‌همایه‌ای می‌شود.
- ۳ همواره ناقل‌های عصبی اضافی، توسط مولکول‌هایی با عمل و جایگاه اختصاصی تجزیه می‌شوند.
- ۴ همواره با تأثیر ناقل عصبی روی گیرنده خود، یون کلسیم از گیرنده غشای یاخته بعدی عبور نمی‌کند.

درباره چشم گاو، کدام عبارت زیر به نادرستی بیان شده است؟

- ۱ جسم مژگانی، به صورت حلقه‌ای دور محل استقرار بخشی قرار گرفته است که عدسی در وسط آن قرار دارد.
- ۲ بخش باریک‌تر قرنیه تخم مرغی‌شکل، به سمت اندازی است که در دو حس ویژه نقش دارد.
- ۳ در سطح پایینی چشم نسبت به سطح بالایی، فاصله عصب بینایی تا قرنیه کمتر می‌باشد.
- ۴ بین ماهیچه‌های اسلکتی و کره چشم، بافتی با قدرت ذخیره لبیدهای خون وجود دارد.

در خصوص فعالیت‌های بدن انسان کدام مورد صحیح است؟

- ۱ در پی افزایش تراکم Ca در شبکه آندوپلاسمی ماهیچه‌ها، طول نوار روشن در تارچه‌ها زیاد می‌شود.
- ۲ در پی ورود غذا به حلق، دو بخش مختلف از ساقه مغز، روی یکدیگر اثر مهاری ایجاد می‌کنند.
- ۳ در پی ارسال پیام از بین ترین قسمت مغز به دیافراگم، حجم فضای شکمی افزایش می‌یابد.
- ۴ در پی تنש‌های طولانی مدت، نوعی هورمون هم فشار خون و هم قند خون را بالا می‌برد.

کدام گزینه از نظر درستی یا نادرستی با مفهوم متفاوتی نسبت به سایرین، عبارت را تکمیل می‌کند؟

- ۱ هر گویچه سفیدی که هسته تکی گرد یا بیضی دارد به طور حتم فقط یک نوع گیرنده آنتی‌ژنی می‌تواند داشته باشد.
- ۲ هر گویچه سفیدی که دانه‌های تیره سیتوپلاسمی دارد به طور حتم موادی برای تخریب رشته‌های نامحلول فیبرین ایجاد می‌کند.
- ۳ هر گویچه سفیدی که دانه‌های روشن ریز سیتوپلاسمی دارد به طور حتم نیروی واکنش سریع در برخورد با مواد بی‌خطر می‌باشد.
- ۴ هر گویچه سفیدی که هسته دو قسمتی دمبلی دارد به طور حتم توسط دانه‌های خود به لاروهای بزرگ‌تر از ۱۵ میکرومتر حمله می‌کند.

در مورد حواس مختلف موجود در بدن انسان سالم کدام عبارت‌های زیر نادرست می‌باشند؟

- الف) در نوع پیکری برخلاف نوع ویژه، همواره ماهیت یاخته گیرنده آن‌ها، عصبی می‌باشد.
- ب) در حس تعادلی برخلاف حس چشایی، گیرنده مکانیکی از نوع یاخته عصبی وجود دارد.
- ج) آسه گیرنده بویایی، پس از اولین انتقال عصبی، از استخوانی در جمجمه عبور می‌کند.
- د) اعصاب پیکری، با اثر بر برخی ماهیچه‌ها، سبب تحریک نوعی حس پیکری می‌شوند.

۱ ب و ج

۲ الف، ب، ج و د

۳ ب، ج و د

۱۲

کدام گزینه از نظر درستی یا نادرستی، عبارت زیر را متفاوت از سایرین تکمیل می‌کند؟

«به‌طور معمول، در بدن یک مرد سالم و بالغ، ..... از ویژگی‌های اندام‌های تولیدمثلی محسوب .....»

- ۱ دارا بودن دریچه‌ای پوششی در محل تماس با میزبانی - می‌شود.
- ۲ ترشح انواعی از پیکری‌های شیمیایی دوربرد به خون - نمی‌شود.
- ۳ ترشح کربوهیدرات آغازکننده قندکافت به مجرای اسپرم‌بر - نمی‌شود.
- ۴ ایجاد محیطی مناسب به منظور نگهداری اسپرم‌ها - می‌شود.

در خصوص هر جانداری که یاخته جنسی خود را پس از مرحله تجزیه پروتئین سانترومی ایجاد می‌کند، کدام عبارت صحیح می‌باشد؟

- ۱ از مرحله استقرار طولی کروموزوم‌های همتا به صورت چهار تایه در وسط یاخته گذشته‌اند.
- ۲ پیکری‌های شیمیایی تولید می‌کنند که فقط بر گونه‌های دیگر پاسخ رفتاری ایجاد می‌کنند.
- ۳ در اثر وجود محرك مناسب در گیرنده حسی خود پیام عصبی ایجاد می‌کنند.
- ۴ انواعی پروتئین مختلف برای شناسایی انواع زیادی راهانداز دارند.

در خصوص روش‌های متعدد برای تشخیص و درمان سرطان‌ها کدام عبارات به نادرستی بیان شده‌اند؟

- الف) طی بافت برداری، فقط تمام یا بخشی از بافت سرطانی شده را بر می‌دارند.
- ب) طی پرتو درمانی، یاخته‌هایی که با سرعت تقسیم بالا را به طور مستقیم تحت تأثیر دارو قرار می‌دهند.
- ج) طی شیمی‌درمانی، سبب سرکوب تقسیم یاخته‌های سرطانی در همه بدن می‌شوند.
- د) طی پرتو درمانی و شیمی‌درمانی قوی، برخی مجبور به پیوند استخوان برای تولید یاخته خونی می‌شوند.

۱ ج و د

۲ الف، ب، ج و د

۳ الف، ب و ج

۱۳

۱۴

چند ویژگی زیر فقط در برخی از مهره‌داران بالغ ماده دیده می‌شود که به دلیل دوره جینی کوتاه، اندوخته تخمکی کمی دارند؟

- الف) رشتلهای آبیشی تقریباً هماندازه متصل به کمان‌های آبیشی
 ب) تلمبه تنفسی با پمپ فشار مثبت
 ج) عدم وجود خون کاملاً روشن در حفره پایینی قلب
 د) غدد نمکی تنظیم اسمزی در نزدیک چشم یا زبان

۱ مورد ۲ مورد ۳ مورد ۴ صفر مورد

در مورد دستگاه‌های مختلف بدن انسان سالم و بالغ، چند عبارت زیر صحیح است؟

- الف) سیاهرگ نوعی اندام غیرگوارشی، پیش از تخلیه به سیاهرگ باب، ابتدا با سیاهرگ بخش فوقانی معده یکی می‌شود.
 ب) خون تیره کولون بالارو و بخش انتهایی روده باریک توسط یک سیاهرگ مشترک جمع‌آوری شده و به سیاهرگ باب تخلیه می‌شود.
 ج) خون تیره خارج شده از کلیه‌ای که در سطح بالاتری نسبت به کلیه دیگر قرار دارد، اوره کمی دارد و از روی سرخرگ آنورت عبور می‌کند.
 د) بزرگ‌ترین غده بیازی که بین ماهیچه و استخوانی متحرک قرار دارد، سطح داخلی آن ناهموارتر از سطح بیرونی آن است.

۱ مورد ۲ مورد ۳ مورد ۴ مورد

با توجه به مطالب کتاب درسی، نوعی سامانه دفعی که ..... دارد، فقط در جانوران دارای ..... دیده می‌شود.

- ۱ برای دفع، تنظیم اسمزی یا هر دو مورد کاربرد - غدد راسترودهای برای دفع $NaCl$ - سامانه گردش آب
 ۲ غددی نمکی و دفعی نزدیک چشم یا زبان - مثانه با قدرت بازجذب آب - کیسه‌های هوادار در اطراف شش‌ها
 ۳ کلیه‌هایی با قدرت دفع ادرار ریق - کلیه‌هایی با توانمندی زیاد در بازجذب آب - اسکلت داخلی بدون استخوان
 ۴ لوله‌های واردکننده اوریک اسید به روده - لوله‌ای با منفذ باز به بیرون - لوله‌ای بن‌بست اختصاصی ویژه هر یاخته

کدام عبارت، در خصوص گیاهان و رابطه آن‌ها با محیط صحیح نیست؟

- ۱ ترکیبات سیانیددار گیاهان، قبل از جذب ابتدا در لوله گوارش حشرات، تجزیه می‌شوند.
 ۲ برگ گیاه آکاسیا پس از آزاد نمودن نوعی ترکیب شیمیایی، مانع حمله مورجهای به زنبورها می‌شود.
 ۳ یاخته‌های آسیب‌دیده برگ تنباکو، با ترشح ماده‌ای مدت زمان مرگ نوزاد نوعی حشره را تسريع می‌کنند.
 ۴ نوعی جانور دارای عدسی مخروطی شکل، با وارد کردن خرطوم خود به سامانه بافت آوندی، از مواد آلی گیاه استفاده می‌کند.

در ارتباط با گیاهان گل‌دار، کدام مورد صحیح است؟

- ۱ پس از لفاح اسپرم و تخمک، معمولاً میوه دانه‌دار ایجاد می‌کنند.
 ۲ ریشه خیار در ایجاد ساقه گل‌دهنده سال دوم زندگی، نقش اندام منبع دارد.
 ۳ چغندر قند همانند زنبق در هر سال زندگی خود رشد رویشی دارد.
 ۴ در میوه سبب برخلاف هلو، تخمک‌ها درون نهنج حجمی قرار گرفته‌اند.

کدام عبارت‌های زیر در مورد تولید مثل غیرجنSSI گیاهان نادرست است؟

- الف) در پیوند زدن، گیاه پایه برخلاف پیوندک محصولات مطلوب‌تر و شرایط مقاومتی در محیط دارد.
 ب) در روش خوابانیدن، بخش‌های هوایی یا زیرزمینی گره‌دار را با خاک می‌پوشانند.
 ج) در روش قلمه‌زندن همانند فن کشت بافت، میتوز در محیط ستون نهنج رخ می‌دهد.
 د) هر ساقه زیرزمینی با رشد غیرافقی، حاوی برگ‌های خوراکی می‌باشد.

۱ الف و د
 ۲ ب، ج و د
 ۳ الف، ب و ج
 ۴ الف، ب و ج

اگر در یک گیاه گل‌دار، پارانشیم خورش دارای یاخته‌هایی با ژنوتیپ $AaBB$ برای دو صفت مختلف باشد و بساک گیاه دیگری از همان نوع نیز

ژن‌های $aaBb$ داشته باشد، در این صورت از آمیزش آن‌ها، کدام موارد زیر صحیح می‌باشند؟

- الف) در هر قسمت برآمده برجه آن می‌توان چند نوع رویان با ژنوتیپ متفاوت مشاهده کرد.
 ب) در اطراف هر لوله گرده آن، فقط یک یاخته پارانشیم خورش توانایی ایجاد حالت چهارتایه در یاخته دارد.
 ج) درون هر لوله گرده آن، همانند هر کیسه رویانی لفاح نکرده آن، می‌توان بیش از دو هسته با ژنوتیپ مشابه را متصور شد.
 د) اگر تخم حاصل از لفاح اسپرم و یاخته دوهسته‌ای، تشکیل یافته $AaaBBBB$ باشد، سایر یاخته‌های این دانه فرمول ژنتیکی مشابهی دارند.

۱ الف و د
 ۲ ب و د
 ۳ الف، ب و ج
 ۴ الف، ب و ج

در ارتباط با پاسخ گیاهان به محیط کدام عبارت زیر صحیح است؟

- ۱ در زمان طول روز کوتاه، مریستم زایشی داؤودی گلبرگ‌های سفید ایجاد می‌کند.
 ۲ در برگ مو، رشد کمتر یاخته‌های در محل تماس با گیاه دیگر سبب پیچش می‌شود.
 ۳ اندام مکنده رشتلهای فارجی عبور کرده از روزنه هوایی از فسفوپیپیدهای غشا عبور می‌کند.
 ۴ در گیاه ویروس زده، پس از تولید ترکیبات ضدویروسی، مرگ با برنامه‌ریزی شده آغاز می‌شود.

عوامل معرفی شده در کدام عبارت زیر، همگی سبب کاهش مؤثرترین عامل در صعود شیره خام در اغلب گیاهان درختی می‌شوند؟

- ۱ افزایش هورمون آبسیزیک اسید - کاهش تورژسانس یاخته نگهبان روزنه
 ۲ رطوبت کم محیط - افزایش نور و دمای کافی
 ۳ روزنه فرورفته در روپوست - افزایش گسترش عرضی یاخته نگهبان
 ۴ انباشت ساکارز در یاخته‌های مجاور نگهبان روزنه - افزایش CO_2 محیط

آزمون‌های جامع و شبیه‌ساز گنگور

شماره آزمون‌های جامع ۵۷ - ۶۶

تعداد آزمون‌های جامع ۱۰

مجموع تست‌های فصل ۴۵۰

آزمون

1

جامع سوم شیوه‌ساز کنکور سال‌های اخیر

تعداد سؤال: ۴۵ زمان پیشنهادی: ۴۵

صفحہ پاسخ: ۴۶۶

- اگر در زن الگوی mRNA روبه رو جهش روی دهد، کدام عبارت در ارتباط با تأثیرات این جهش نادرست است؟

  - (۱) در صورت تغییر نوکلئوتید (الف) به U، عمل ترجمه پیش از تشکیل پیوند پیتیدی پایان می یابد.
  - (۲) به دنبال حذف نوکلئوتیدهای (ب)، دو پیوند پیتیدی در محصول کاهش می یابد.
  - (۳) با تغییر نوکلئوتید (ج) به نوکلئوتید مکملش، یک آمینو اسید به رشتة پلی پیتیدی افزوده می شود.
  - (۴) اگر یک G بین نوکلئوتید (الف) و نوکلئوتید بعد از آن اضافه شود، چارچوب خواندن رمزهای ترجمه تغییر نمی کند.

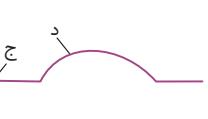
-۲ کدام مورد در خصوص حجمها و ظرفیت های تنفسی در انسان به نادرستی بیان شده است؟

  - (۱) به هوایی که پیش از شروع نقش ویژه خاصیت کشسانی ششها وارد می شود، هوای دمی می گویند.
  - (۲) به هوایی که بدون انقباض ماهیچه های گردنی و با مسطح شدن دیافراگم خارج می شود، حجم جاری می گویند.
  - (۳) به هوایی که در اثر انقباض ماهیچه شکمی و بین دنداهای داخلی خارج می شود، ظرفیت حیاتی می گویند.
  - (۴) به هوایی که طی دم در مجاورت گیرنده بیوای باقی می ماند، هوای مرده می گویند.

-۳ کدام مورد به طور طبیعی در جانداران قابل قبول می باشد؟

  - (۱) در گیاه گونرا آنزیم ثبت کننده نیتروژن، سبب تولید آمونیوم می شود.
  - (۲) مرحله ای از فتوسنتز که در آن $NADP^+$ بازسازی می شود، در حضور نور انجام نمی شود.
  - (۳) هر گیاهی که یک کربن آن دو بار ثبت می شود، در میانبرگ اسفنجه $NADP^+$ را بازسازی می کند.
  - (۴) در هر فرایند سوخت و سازی که بازسازی ریبو لوزیس فسفات صورت می گیرد، نوعی آسید سه کربنی ساخته می شود.

-۴ کدام مورد در ارتباط با نوار قلب روبه رو به نادرستی بیان شده است؟

  - (۱) در نقطه (الف) همانند نقطه (ج)، فشار خون بطنها در حال افزایش است.
  - (۲) در نقطه (د) همانند نقطه (ج)، خون در حال جمع شدن در فضای درون دهلیزها است.
  - (۳) در نقطه (ج) برخلاف نقطه (ب)، می توان صدای ناشی از بسته شدن دریچه میترال را شنید.
  - (۴) در نقطه (ب) برخلاف نقطه (الف)، پیام الکتریکی در حال عبور از مسیرهای بین گره اول و دوم است.

-۵ در مورد تبادل مواد در مویرگ ها و اثرات آنها در بدن انسان، چند عبارت زیر نادرست است؟

  - (الف) ماده آلی حاصل از ترکیب CO_2 و آمونیاک، با ورود به مویرگ های منفذدار به جریان خون عمومی می رسد.
  - (ب) با عبور مواد از منافذ فراوان بین یاخته های سنگ فرشی کلافکی، مرحله اول تشکیل ادرار انجام می شود.
  - (ج) صfra و هورمون اریتروپویتن پس از تولید در اندام مولد خود، از حفرات بین یاخته ای و غشای پایه ناقص عبور می کند.
  - (د) به طور معمول برابر شدن فشار خون با اختلاف فشار اسمزی، در نیمه اول مویرگی صورت می گیرد.

(۱) ۱ مورد   (۲) ۲ مورد   (۳) ۳ مورد   (۴) ۴ مورد

-۶ کدام گزینه در خصوص یک در انسان سالم و بالغ صحیح نمی باشد؟

  - (۱) یاخته های کناری غدد معده می توانند در بین دو یاخته اصلی یا ترشح کننده مخاط آن قرار بگیرند.
  - (۲) بزرگ سیاه رگ زیرین نسبت به سرخرگ آورت، به کلیه پایین تر، نزدیک تر است.
  - (۳) بیشتر غضروف های نعل اسپی نای، در پشت استخوان جناغ قرار گرفته اند.
  - (۴) مجرای لنفی قطعه ای قطعه ای قطعه ای باریک تر، فاقد گره لنفی می باشد.

-۷ کدام گزینه در ارتباط با شکل روبه رو به نادرستی بیان شده است؟

  - (۱) بخش F همانند D، در ساختار دوم خود، می تواند به صورت مارپیچ با صفحه ای باشد.
  - (۲) در زنان، پس از تشکیل جسم سفید در تخمدان، نیاز به مصرف B افزایش می یابد.
  - (۳) بخش C، در اوین پروتئینی که ساختار آن شناسایی شد نیز دیده می شود.
  - (۴) در بیماری کم خونی داسی شکل، بخش E برخلاف A دچار تغییر می باشد.

-۸ در یاخته کشنده طبیعی، نوعی پروتئین برای ایجاد منفذ در غشای یاخته آلوده به ویروس و یاخته سرطانی تولید می شود. کدام گزینه در ارتباط با فرایند ساخت این مولکول در رנתن ها نادرست است؟

  - (۱) تعداد مولکول های آب تولیدی، با تعداد حرکت رناتن روی رنای پیک برابر است.
  - (۲) انرژی لازم برای این فرایند می تواند از مولکول های غیر از ATP تأمین شود.
  - (۳) در صورت آلودگی به HIV، این فرایند می تواند پیش از پایان رونویسی آغاز شود.
  - (۴) در مرحله طوبا، شدن این فرایند، در حلقه A رناتن، م توان تهال AUU را مشاهده کرد.

- ۹- کدام گزینه را در ارتباط با بیماری کم خونی داسی شکل، نمی‌توان بیان کرد؟
- (۱) در مناطق مالاریاخیز، فراوانی نسبی ال Hb⁵ نسبت به سایر مناطق افزایش می‌یابد.
  - (۲) به دنبال نوعی جهش جانشینی، هر چهار ساختار زنجیره بتای هموگلوبین دچار تغییر می‌شوند.
  - (۳) آمینواسید والین، از طریق گروه آمینی خود با گروه کربوکسیل آمینواسید شماره ۵ واکنش می‌دهد.
  - (۴) تعداد مولکول‌های آب تولیدی برای ترجمه زنجیره بتای جهش‌یافته، برابر با زنجیره بتای عادی است.
- ۱۰- امروزه پژوهشگران برای حفظ گونه‌های در خطر انقرض از نوعی یادگیری استفاده می‌کنند، کدام گزینه در خصوص این یادگیری صحیح می‌باشد؟
- (الف) برخلاف رفتار خوگیری، از محرك‌های شرطی استفاده نمی‌شود.
  - (ب) برخلاف شرطی شدن، در دوره مشخصی از زندگی جانور رخ می‌دهد.
  - (ج) همانند شرطی شدن فعل، سبب کاهش رفتار جانور در محرك‌های تنبیه می‌شود.
  - (د) همانند حل مسئله، سبب حل مشکلات جدید جانور با توجه به تجربه‌های قبلی می‌شود.
- (۱) موارد (الف)، (ج) و (د) نادرست هستند.
  - (۲) موارد (ب) و (د) صحیح هستند.
  - (۳) همهٔ موارد نادرست هستند.
- ۱۱- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
- «در ارتباط با جایه‌جایی مولکول‌ها در آوندی که شیره موجود در آن در همهٔ جهات حرکت ..... می‌توان گفت .....»
- (۱) می‌کند - جانوری از آن تغذیه می‌کند که همولنف پر CO_2 را از منافذ دریچه‌دار وارد قلب می‌کند.
  - (۲) نمی‌کند - مواد از طریق پلاسموسهم‌های محل لان‌ها به راحتی از یک تراکنید مجاور منتقل می‌شوند.
  - (۳) نمی‌کند - با ورود ساکارز تولیدی در یاختهٔ مجاور یاختهٔ نگهبان به این آوند، جریان توده‌ای ایجاد می‌شود.
  - (۴) می‌کند - در بی بارگیری آبکشی، صعود شیرهٔ خام در آوند چوبی مجاور نیز افزایش می‌یابد.
- ۱۲- کدام عبارت در ارتباط با دستگاه تولیدمثلی مردان به نادرستی بیان شده است؟
- (۱) مجرای اسپرم‌بر با عبور از روی میزان‌ها به سمت پروستات می‌رود.
  - (۲) تستوسترون با اثر بر دو مرکز مغزی مقدار ترشح خود را تنظیم می‌کند.
  - (۳) هر یاختهٔ ناژک‌دار دیواره لوله اسپرم‌ساز، هستهٔ فشرده دارد.
  - (۴) ضخیم‌ترین قسمت ابی‌دیدیم در مجاور نیمهٔ پایینی بیضه می‌باشد.
- ۱۳- جانوری که برای تبادل گاز تنفسی .....، امکان ندارد که .....
- (۱) فاقد ساختار ویژه‌ای می‌باشد - گوارش بروون یا یاخته‌ای داشته باشد.
  - (۲) به گردش مواد وابسته نمی‌باشد - مواد زائد نیتروژن‌دار را وارد لوله گوارش کند.
  - (۳) فقط از پوست استفاده می‌کند - سامانه گردش خون بسته داشته باشد.
  - (۴) فقط در نوزادی آبیشش دارد - دو رگ خروج خون از قلب داشته باشد.
- ۱۴- در خط دفاعی معروف به «ورود منوع» انسان، سدی دفاعی به جز پوست شرکت می‌کند، چند مورد زیر در خصوص این سد دفاعی صحیح است؟
- (الف) یاخته‌های آن، از دو نوع بافت اصلی تشکیل شده‌اند.
  - (ب) در سطح آن‌ها ویروس‌هایی سازش‌پذیر با شرایط اسیدی زندگی می‌کنند.
  - (ج) همهٔ یاخته‌های آن، به هم چسبیده‌اند و سدی برای ورود ایجاد می‌کنند.
  - (د) درون یاخته‌های پوششی آن، لیزوژیم‌ها به از بین بردن باکتری‌ها می‌پردازند.
- (۱) ۲ مورد
  - (۲) ۳ مورد
  - (۳) ۴ مورد
  - (۴) ۴ مورد
- ۱۵- در بین این هورمون‌های هیپوفیزی، نوعی که نقش محرك برای ترشح سایر غدد درون ریز .....، امکان ندارد که در ..... نقش داشته باشد.
- (۱) دارد - تولید هورمون جنسی و تنظیم سدیم بدن
  - (۲) ندارد - باز کردن نایزک‌های ششی و بالا بردن فشار خون
  - (۳) دارد - تنظیم مقدار انرژی و نمو دستگاه عصبی مرکزی
- ۱۶- مهره‌دارانی بالغ، در دو سوی بدن ساختاری دارای گیرنده‌های مکانیکی دارند. در خصوص این ساختار، کدام مورد زیر صحیح است؟
- (۱) مژک‌های گیرنده آن، در بین یاخته‌های پشتیبان و در تماس با مادهٔ ژلاتینی قرار دارند.
  - (۲) هر گیرنده آن تعدادی مژک غیرهم‌اندازه در تماس با دو رشتهٔ عصبی دارد.
  - (۳) گیرنده‌ها و یاخته‌های پشتیبان در یک فروافتگی قرار گرفته‌اند.
  - (۴) هستهٔ یاخته‌های پشتیبان و گیرنده در یک سطح قرار گرفته‌اند.
- ۱۷- بر حسب مطالب عنوان شده در کتاب‌های درسی، چند مورد از نظر مفهوم درستی یا نادرستی، مانند عبارت زیر می‌باشد؟
- «هر هورمون مترشحه از بخش مرکزی غده فوق کلیه انسان، در تنظیم برون‌ده قلب و قطر مجاري تنفسی فاقد غضروف مؤثر است.»
- (الف) همهٔ نیتروژن و فسفر مورد نیاز گیاه، از راه خاک جذب می‌شود.
  - (ب) همهٔ نیتروژن مورد استفاده گیاهان، به صورت یون آمونیوم یا نیترات است.
  - (ج) فسفات در خاک فراوان است و به ندرت برای گیاهان غیرقابل دسترسی می‌باشد.
  - (د) آمونیوم موجود در خاک، توسط چند نوع میکروارگانیسم (ریزجانداران) مختلف تولید می‌شود.
- (۱) ۱ مورد
  - (۲) ۲ مورد
  - (۳) ۳ مورد
  - (۴) ۴ صفر مورد

۱۸- در خصوص محصولات نهایی فرایند تنفس یاخته‌ای در بافت پوشش انسان، کدام گزینه زیر نادرست می‌باشد؟

- ۱) ماده نیتروژن دار آن، برای فرایند جذب مولکول‌های درشت به درون یاخته مؤثر است.
- ۲) یک نوع از آن‌ها، در کبد برای تولید بیشترین ماده راژد نیتروژن دار ادار استفاده می‌شود.
- ۳) دو نوع از آن محصولات، می‌توانند توسط نوعی آنزیم در گویجه‌های قرمز با هم ترکیب شوند.
- ۴) برای تشخیص هر نوع کربن دار آن‌ها، می‌توان از معرفه‌ای آب آهک یا برم تیمول بلو استفاده کرد.

۱۹- با توجه به مطالب کتاب درسی در مورد جانوران مختلف، کدام عبارت زیر درست است؟

- ۱) در جانوری که تحریک هر نقطه از بدن در همه سطح آن منتشر می‌شود، برخلاف پارامسی درون‌بری مواد غذایی دیده می‌شود.
- ۲) در جانوری که لوب بوبایی آن بین مخ و مخچه است، برخلاف خرچنگ، هر کمان ایششی دارای تعداد زیادی رشته آبیششی است.
- ۳) در جانوری که لارو آن مورد مطالعه مجنکوف بود، برخلاف دوزیستان بالغ، تبادل O_2 از پوست آن، نیازی به مویرگ ندارد.
- ۴) در جانوری که از ماهیچه‌های مؤثر در بلع برای تنفس استفاده می‌کند، برخلاف ملخ، سطوح تنفسی باید مرتبط باشند.

۲۰- کدام جمله در مورد مراحل رشد و پخش یاخته‌های سرطانی در بدن انسان درست است؟

- ۱) در مرحله دوم برخلاف مرحله سوم، یاخته‌های سرطانی هنوز به بافت‌های دورتر منتقل نشده‌اند.
- ۲) از مرحله سوم و بعد از گسترش یاخته‌های سرطانی در بافت‌های آن اندام شروع می‌شود.
- ۳) از مرحله اول، یاخته‌های سرطانی شروع به تهاجم به یاخته‌های بافت مجاور می‌کنند.
- ۴) در مرحله چهارم برخلاف مرحله سوم، یاخته‌های سرطانی وارد لنف شده‌اند.

۲۱- کدام گزینه مفهوم نادرستی را بیان می‌کند؟

- ۱) در ریزوپیوم برخلاف پارامسی، رنابسپاراز می‌تواند به تنهایی راهانداز DNA اصلی جاندار را شناسایی کند.
- ۲) در جاندار مورد مطالعه مزلسون و استال، می‌توان رونویسی از ژن الگوی پروتئین مهارکننده را در حضور لاکتوز مشاهده کرد.
- ۳) در جانداری تثبیت کننده نیتروژن در خاک، رنابسپاراز می‌تواند با واسطه، راهانداز را شناسایی کند.
- ۴) درون معده نشخوارکنندگان، می‌توان اتصال عوامل رونویسی را به راهانداز هر ژن مؤثر در تجزیه کربوهیدرات غذا مشاهده کرد.

۲۲- در خصوص یک یاخته پوششی مری انسان، چند عبارت زیر مفهوم درستی را ارائه می‌دهند؟

- الف) هر رشته دوک آن، که به ساترورم متصل نمی‌شود، در مرحله آنافاز نیز کوتاه نمی‌شود.
- ب) فقط برخی از آنزیم‌های لیزوژومی آن در دستگاه گلزی بسته‌بندی می‌شوند.
- ج) فقط برخی از پروتئین‌های مؤثر در مرحله ۵ چرخه یاخته‌ای، در رنات آزاد سیتوپلاسمی تولید می‌شوند.
- د) هر پروتئینی که در فعالیت راکیزه مؤثر است، از اندامک دارای لوله‌ها و کیسه‌های گستردۀ سیتوپلاسمی عبور نکرده است.

- ۱) صفر مورد
- ۲) ۱ مورد
- ۳) ۲ مورد
- ۴) ۳ مورد

۲۳- برای انجام هر همسانه‌سازی دنا در مهندسی ژنتیک کدام موارد زیر ضروری هستند؟

- الف) وجود ژن مقاومت به پادزیست در ناقل همسانه‌سازی
- ب) جایگاه شروع همانندسازی در ناقل همسانه‌سازی
- ج) استفاده هم‌زمان از شوک الکتریکی به همراه شوک حرارتی
- د) یکسان بودن آنزیم‌های برش‌دهنده مراحل اول و دوم
- ۱) الف، ب و د
- ۲) ب و د
- ۳) ج و الف
- ۴) فقط ب

۲۴- در خصوص عمل و ساختار گیرنده‌های بینایی انسان، کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) با برخورد نور به عدسی، ماده حساس به نور در خارجی‌ترین بخش آنها تجزیه می‌شود.
- ۲) برای ساخت ماده حساس به نور در آن‌ها، نوعی ویتامین مؤثر در انعقاد خون نیاز است.
- ۳) نوعی که حساسیت زیادی به نور دارد، در دقت و تیزبینی اهمیت زیادی ندارند.
- ۴) آکسون‌های آن‌ها، به عنوان عصب بینایی از نقطه کور خارج می‌شوند.

۲۵- غده‌ای در مغز انسان، توسط ساقه‌ای به مرکز تنظیم دمای بدن متصل است، کدام عبارت زیر در مورد این غده صحیح می‌باشد؟

- ۱) برخلاف بصل النخاع، در تنظیم فشار خون و قند خون نقشی ندارد.
- ۲) جایگاهی در کف یک استخوان حاوی بخش متراکم و اسفنجی دارد.
- ۳) در بالای برجستگی‌های بزرگ چهارگانه قرار دارد.
- ۴) هورمون ویژه بازجذب آب در کلیه را وارد خون می‌کند.

۲۶- در خصوص اعمال و وظایف و موقعیت اندام‌های اندام‌های گوارش انسان کدام عبارت زیر صحیح می‌باشد؟

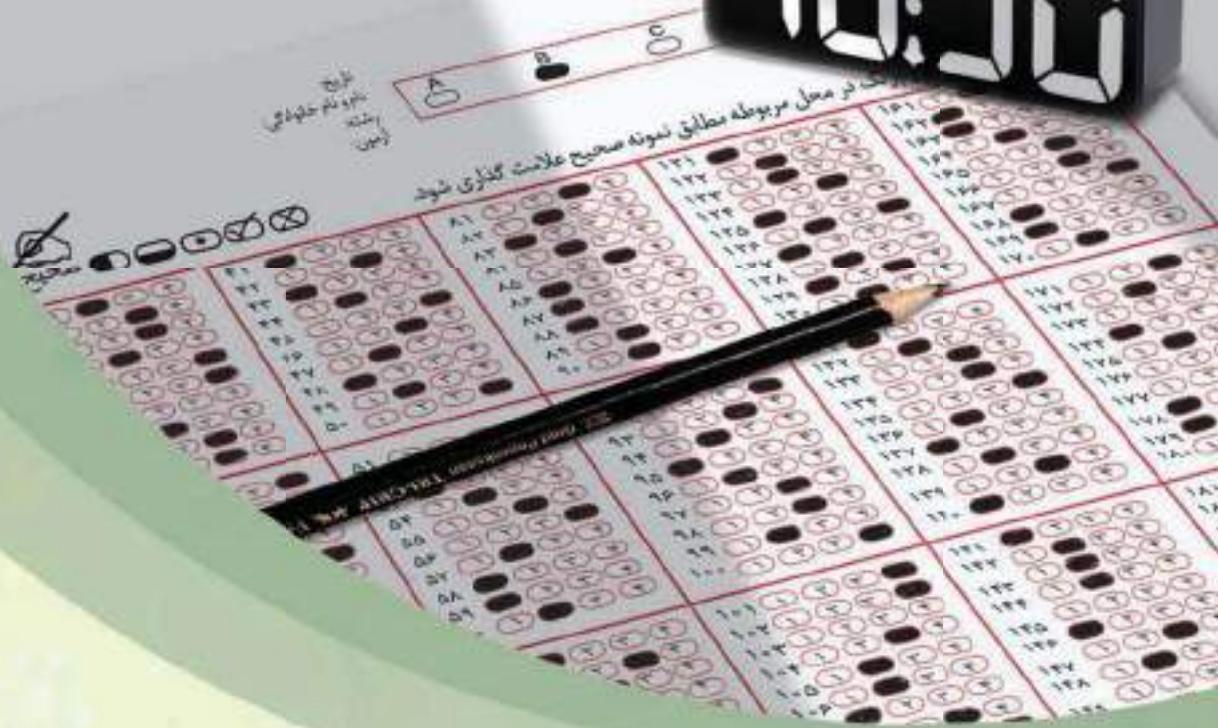
- ۱) هر یاخته سازنده صفراء برخلاف هر یاخته پوششی دیواره روده بزرگ، قادر توانایی تولید آنزیم است.
- ۲) هر یاخته موجود در حفرات معده همانند تعدادی از یاخته‌های غدد معده، بیکریبات ترشح می‌کند.
- ۳) هر اندام ترشح کننده پیسین همانند اندام هدف هورمون سکرتین، عملناً در سمت چپ بدن قرار دارد.
- ۴) هر اندام آغازگر هیدرولیز پروتئین‌های غذایی برخلاف محل آغاز عمل غیرارادی بلع، قادر گیرنده حس وضعیت می‌باشد.

۲۷- در خصوص نحوه به ارث رسیدن صفات بین والدین و فرزندان کدام عبارت زیر به طور حتم صحیح است؟

- ۱) در خانواده‌ای که دختر آن‌ها از بدو تولد گویجه‌های داسی شکل داشته است، حداقل یک والد بیمار وجود دارد.
- ۲) در خانواده‌ای که دختر آن‌ها مبتلا به فنیل کتونوری می‌باشد، هر دو والد سالم، واجد الال بیماری هستند.
- ۳) در خانواده‌ای که پسر آن‌ها بیماری مستقل از جنس بارز دارد، مادر خانواده نیز بیمار است.
- ۴) در خانواده‌ای که پسر آن‌ها دچار بیماری وابسته به X بارز است، یک والد سالم دارد.

- ۲۸- کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «هنگامی که گلوكز کافی در محیط باکتری اشرشیاکلای موجود ..... و در محیط این باکتری لاکتوز .....»
- (۱) نباشد - موجود باشد، پس از تغییر شکل نوعی پروتئین، با اتصال دو بسپار به هم رونویسی شروع می‌شود.
  - (۲) باشد - موجود نباشد، رونویسی از ژن دارای اطلاعات لازم برای ساخت پروتئین تنظیم کننده آغاز می‌شود.
  - (۳) باشد - نیز موجود باشد، هیچیک از مراحل رونویسی از ژن آنزیم‌های تجزیه کننده لاکتوز آغاز نمی‌شود.
  - (۴) نباشد - نیز موجود نباشد، پروتئین ابتدا به نوعی دی‌ساکارید و سپس به دو نوع مولکول زیستی دیگر متصل می‌شود.
- ۲۹- هورمونی که توسط روبان دانه‌رسن غلات نیز ترشح می‌شود در مقایسه با هورمونی که از میوه رسیده سبب ترشح می‌شود دارای کدام مشخصه می‌باشد؟
- (۱) همانند آن در رشد زیاد تخمدان‌های گیاه نقشی ندارد.
  - (۲) برخلاف آن سبب تشکیل لایه جدایکننده در دمبرگ‌ها می‌شود.
  - (۳) همانند آن در تورزانس یاخته نگهبان روزنے نقش ندارد.
  - (۴) برخلاف آن سبب تأخیر در پیر شدن اندام‌های هوایی می‌شود.
- ۳۰- در خصوص انواع واکنش‌های تجزیه گلوكز به منظور به دست آوردن انرژی در یک فرد سالم، کدام عبارت به طور حتم صحیح است؟
- (۱) هر چه الکترون‌گیری پیرووات بیشتر شود، فعالیت پمپ سدیم پتانسیم نیز بیشتر می‌شود.
  - (۲) هر چه سرعت انجام چرخه کربس بیشتر شود، تجزیه چربی و گلیکوژن نیز بیشتر می‌شود.
  - (۳) هر چه تولید NAD^+ در راکیزهای ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم بیشتر شود، تولید CO_2 و ATP نیز بیشتر می‌شود.
  - (۴) هر چه فعالیت آنزیم‌های ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم بیشتر شود، تولید CO_2 و ATP نیز بیشتر می‌شود.
- ۳۱- در خصوص هر یاخته طبیعی مراحل اسپرم‌زایی که فاقد ژن تولید پروتئین انعقادی ۸ خون می‌باشد، کدام مورد زیر صحیح است؟
- (۱) برخلاف یاخته سرتولی، به یاخته‌های دیگر متصل است.
  - (۲) هر کروموزوم آن دارای دو نیمه مشابه می‌باشد.
  - (۳) همانند هر یاخته مجاور آنها، فاقد خاصیت بیگانه‌خواری است.
- ۳۲- کدام گزینه ویژگی متمایز فراوان‌ترین ماده آلی در ترکیب شیمیایی ادرار انسان را به درستی بیان شده‌است؟
- (۱) به همراه یون‌ها، بیش از ۹۵ درصد حجم ادرار را تشکیل می‌دهد.
  - (۲) رسوب آن در مفاصل سبب پاسخ موضعی در ناحیه می‌شود.
  - (۳) تجمع آن در خون به دلیل سمیت زیاد سریعاً باعث مرگ می‌شود.
  - (۴) در ترکیب دو نوع ماده معدنی در اندام سازنده گلیکوژن ایجاد می‌شود.
- ۳۳- در خصوص روابط و پاسخ‌های گیاهان در محیط، کدام موارد زیر به درستی بیان شده‌اند؟
- الف) مرگ یاخته‌ای برخلاف حفاظت در اثر جانوران، سبب عدم ورود عامل بیماری‌زا می‌شود.
  - ب) دفاع شیمیایی برخلاف مرگ یاخته‌ای، سبب فعال شدن آنزیم‌های گوارشی می‌شود.
  - ج) کرک و خار همانند دفاع شیمیایی، در جلوگیری از ورود عامل مهاجم مؤثر است.
  - د) تاخوردن برگ گیاه حساس همانند مرگ یاخته‌ای، با عمل آنزیم صورت گرفته است.
- (۱) ج و د
  - (۲) ب، ج و د
  - (۳) الف و د
  - (۴) فقط ج
- ۳۴- در خصوص ژنتیک و به ارث رسیدن صفات در جانداران طبیعی معرفی شده در کتاب درسی کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- (۱) زنبور عسل ملکه بازنوتیپ $AABB$ نمی‌تواند طی بکرزایی، زنبوری زایا و فاقد الال نهفته به دنیا بیاورد.
  - (۲) جانوری دو جنسی با ژنوتیپ $AaBB$ نمی‌تواند دارای زاده‌ای با ژنوتیپ $aaBB$ باشد.
  - (۳) در صورت لفاح گل میمونی صورتی با سفید نمی‌توان ژنوتیپ آندوسپررم RWW را متصور شد.
  - (۴) مهره‌دار دارای فرمون برای جفتی‌ای بازنوتیپ $AaBb$ نمی‌تواند طی بکرزایی، زاده‌ای با همین ژنوتیپ ایجاد کند.
- ۳۵- کدام عبارت در خصوص همه یاخته‌های گیاهی صحیح است؟
- (۱) دیواره دارای پکتین و سلولز مانند قالبی بخش زنده یاخته را دربر گرفته است.
  - (۲) رشد یاخته با شروع تشکیل دیواره پسین متوقف می‌شود.
  - (۳) تشکیل تیغه میانی از صفحه یاخته‌ای، بعد از تقسیم هسته آن کامل می‌شود.
  - (۴) لان محلی است که دیواره در آن قسمت نازک شده است.
- ۳۶- در ارتباط با برش عرضی در اندام‌های گیاهان علفی گلدار، کدام عبارت زیر را می‌توان به درستی بیان کرد؟
- (۱) در ساقه تکلپهایها پوستی قطور در فاصله متفاوت با حرکت شیره پرورده در آوندها وجود دارد.
  - (۲) در ساقه دولپهایها دسته‌های آوندی روی دواiper متحدد مرکز قرار گرفته‌اند.
  - (۳) در ریشه تکلپهایها، آوندهای چوبی پسین، نسبت به آوندهای آبکشی آن قطر بیشتری دارند.
  - (۴) در ریشه دولپهایها، درشت‌ترین یاخته‌های پوست، از روپوست فاصله بیشتری دارند.
- ۳۷- در بین مهره‌داران، گروهی به طور معمول در طول زندگی طبیعی خود، انرژی بیشتری از سایر مهره‌داران مصرف می‌کنند. کدام ویژگی زیر در مورد همه افراد این گروه صحیح می‌باشد؟
- الف) چینه‌دانی برای نرم کردن غذا دارند.
  - (ب) اندام جلویی هم‌ساختار (همتا) با باله دلفین دارند.
  - (د) غدد نمکی در نزدیکی چشم یا زبان دارند.
  - (ج) اندازه نسبی مغز به وزن بدن بالایی دارند.
- (۱) ب و ج
  - (۲) ب، ج و د
  - (۳) الف و ب
  - (۴) الف و ج

- ۳۸- در ارتباط با رگ‌های خونی مخصوص تبادل مواد با بافت‌ها در یک انسان سالم کدام مورد زیر صحیح است؟
- (۱) در اندامی دارای ضخیم‌ترین غشای پایه در بین مویرگ‌ها، برخلاف اندام سازنده اوره، دارای منافذ بین‌یاخته‌ای فراوان می‌باشد.
  - (۲) در اندامی تولیدکننده اریتروبویوتین، برخلاف بزرگ‌ترین بافت ذخیره‌کننده انرژی، دارای غشای پایه ناقص و منافذ غشایی فراوان می‌باشد.
  - (۳) در اندامی تولیدکننده HDL و LDL، برخلاف هر اندام حاوی سد خونی مغزی، دارای حفراتی در فاصله بین‌یاخته‌های به هم متصل می‌باشد.
  - (۴) در اندامی ذخیره‌کننده گلیکوژن، برخلاف اندام تولیدکننده هورمون ضدادراری، در غشای پایه خود، دارای فضای بین‌یاخته‌ای ناقص و حفره‌دار می‌باشد.
- ۳۹- در درون پوست ریشه برخی گیاهان نهاندانه، یاخته‌های کوچک در بین دو یاخته با ظاهر نعلی شکل (لامانند) در زیر میکروسکوپ نوری دیده می‌شوند. در خصوص این یاخته‌های کوچک کدام مورد صحیح نمی‌باشد؟
- (۱) در سامانه قرار گرفته بین روپوست و آوندها دیده می‌شوند.
  - (۲) در بین یاخته‌هایی با پنج سطح نوار کاسپاری دیده می‌شوند.
  - (۳) مواد را از طریق فضای بین رشته‌های سلولری عبور می‌دهند.
  - (۴) در دیواره‌های جانی خود دارای سوپرین می‌باشند.
- ۴۰- در خصوص بخش‌های مختلف قلب انسان و رگ‌های متصل به آن، چند مورد زیر به درستی بیان شده است؟
- (الف) سرخرگ آئورت ابتدا از بین سرخرگ ششی و بزرگ سیاهرگ زبرین به سمت بالا عبور می‌کند.
  - (ب) انشعاب راست سرخرگ ششی از زیر قوس آئورت و عقب بزرگ سیاهرگ زبرین عبور می‌کند.
  - (ج) بزرگ‌ترین دریچه قلبی، در سطح پایین تری از کوچک‌ترین دریچه مرتبط با قلب، قرار دارد.
  - (د) طول سرخرگ ششی سمت چپ از سرخرگ ششی سمت راست کوتاه‌تر می‌باشد.
۱) مورد	۲) مورد	۳) مورد	۴) مورد
- ۴۱- فردی مبتلا به شایع‌ترین نوع هموفیلی، فقط یک ال بیماری دارد. با توجه به گروه خونی Rh^+ او و بدون احتمال انجام کراسینگ‌اور، کدام گزینه زیر می‌تواند در خصوص این فرد صحیح باشد؟
- (۱) هر یاخته جنسی آن، یک ال برای Rh و یک ال برای ساخت فاکتور ۸ خون دارد.
  - (۲) نیمی از یاخته‌های حاصل از مرحله میوز ۱، دو ژن مشابه از Rh دارند.
  - (۳) هر یاخته هسته‌دار خون آن، دو ال برای Rh و دو ال برای فاکتور انعقادی ۸ خون دارد.
  - (۴) در صورت ازدواج با فردی Rh^- و فاقد ال هموفیلی، هر زاده پسر، سالم و دارای ال d خواهد شد.
- ۴۲- در بخش(هایی) از دانه اولیه زنبق، یاخته‌هایی وجود دارد که، در هر جایگاه ژنی خود، دو ال را از یک والد دریافت کرده‌اند، کدام عبارت در خصوص هر بخش(های) مورد نظر از دانه فوق صحیح است؟
- (۱) از تغییر پوسته تخمک حاصل شده است (اند).
  - (۲) هنگام رشد رویان به مصرف غذایی می‌رسد (ند).
  - (۳) دارای ژن‌های درون کیسه‌گرده می‌باشد (ند).
- ۴۳- کدام گزینه جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟
- «در نوعی یاخته مربوط به روپوست گیاهان که ..... آرایش شعاعی رشته‌های سلولری است، امکان ندارد .....»
- (۱) دارای - در نوعی زنجیره انتقال الکترون آن، گیرنده نهایی الکترون، یک ماده آلی باشد.
  - (۲) فاقد - مصرف ATP برای تولید نوعی کربوهیدرات، در خارج از اندامک دوغشایی روی دهد.
  - (۳) دارای - الکترون‌ها با عبور از عضو متصل به سطح درونی غشای تیلاکوئید، به آتنن‌های فتوسیستم ۱ بروند.
  - (۴) انرژی الکترون‌های مولکول دی‌نوکلئوتیدی، باعث کاهش H در فضای بین دو غشای نوعی اندامک دوغشایی شوند.
- ۴۴- مطابق با اطلاعات کتاب درسی در مورد عمل آنزیم‌های مورد نیاز همانندسازی، کدام عبارت‌های زیر صحیح می‌باشند؟
- (الف) انواعی که پیچ و تاب فامینه را باز می‌کنند، قادر به جدا کردن دو رشته دنای مادر از هم نیستند.
  - (ب) پس از باز شدن پیوندهای هیدروژنی، آنزیم دنابسپاراز همه فرایندهای همانندسازی را انجام می‌دهد.
  - (ج) هر آنزیمی که فسفات‌های آزاد یاخته را افزایش می‌دهد، تأثیری در مقدار هیستون‌های آزاد یاخته ندارد.
  - (د) هر آنزیمی که فقط به یک رشته دنای مادر متصل می‌شود، فقط در صورت جایگزینی نوکلئوتید نامناسب، فعالیت خود را بررسی می‌کند.
۱) فقط الف	۲) الف و ج	۳) ب، ج و د	۴) ب و د
- ۴۵- در خصوص جلویی‌ترین استخوان جمجمه که محافظ بخشی از نیمکره مخ می‌باشد، کدام ویژگی نادرست است؟
- (۱) همانند عقبی‌ترین استخوان، سطح مفصلی زیادی با استخوان آهیانه دارد.
  - (۲) همانند آرواره فوقانی، در تشکیل کاسه چشم شرکت دارد.
  - (۳) برخلاف آرواره پائینی با استخوان گیجگاهی مفصل دارد.
  - (۴) برخلاف استخوان پس‌سری با بیش از سه عدد استخوان مفصل دارد.

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور سراسری

۹۲ تست

سوالات متن کتاب

۱۷۶ تست

سوالات طراحی شده از شکل

۲۱۲ تست

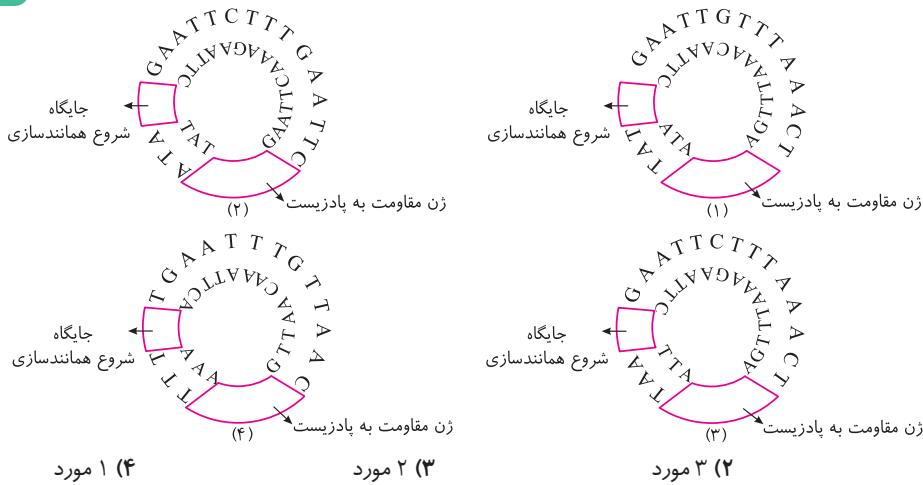
سوالات ترکیبی

۴۸۰ تست

مجموع تست‌های فصل

سیاست‌پژوهی - دیسک‌های فرضی زیر
سراسری - ۱۴۰۳ (نوبت اول)

۴۶۲

قصہ ڙنی، کدام مرحلے
سراسری - ۱۴۰۳ (نوبت دوچھو)

- ۲) تزریق ویروس تغییریافته به باکتری
۳) حذف بخشی از ماده ژنتیکی ویروس

(۱) جاسازی ژن دو رشته‌ای در درون رنای ویروس
 (۳) جاسازی نوعی یاخته از مغز استخوان و کشت آنها

فصل هشتم

سراسری - ۹۸

کدام عبارت، در ارتباط با رفتار دگرخواه، نادرست است؟

- (۲) ممکن است مربوط به افرادی باشد که نازا هستند.
 (۳) به طور حتم بر اساس انتخاب طبیعی برگزیده شده است.

۵ کنند. کدام عبارت، سراسری خارج از کشور – ۹۸

- ۱) برخلاف رفتار نقش‌پذیری، حاصل برهم کنش ژن‌ها و اثرهای محیطی است.
  - ۲) برخلاف رفتار شرطی شدن فعال، در دوره حساسی از زندگی جانور رخ می‌دهد.
  - ۳) همانند رفتار حل مسئله، براساس تجارت گذشته و موقعیت جدید برنامه‌ریزی می‌گردد.
  - ۴) همانند رفتار شرطی شدن کلاسیک، فقط در پاسخ به حرکت‌های طبیعی بروز نماید.

تم، درباره این
سراسری - ۱۴۰۰

در نوعی نظام جفت‌گیر
جانویان صحیح است؟

- ۱) در هر بار غذایابی، بیشترین انرژی خالص را دریافت می‌کنند.
  - ۲) با استفاده از آزمون و خطای، به هر محرك بی اثری، پاسخ غیریزی می‌دهند.
  - ۳) همواره از طریق آواز خواندن یا تهاجم به جانوران دیگر، قلمروی خود را تعیین می‌نمایند.
  - ۴) می‌توانند با حشمت بوشی، از محرك‌های بی‌اهمیت، انرژی خود را صرف انجام فعالیت‌های حیاتی، کنند.

سراپی - ۱۴۰

مطابق با مطلب کتاب درسی، نوعی جانور بی‌مهره با بروز رفتاری خ

- ۱) دورهٔ رشتهٔ تشكیل دهندهٔ طناب عصی آن در نقاطی به هم اتصال دارند.

۲) سامانهٔ دفعی آن، از طریق منفذی مستقیماً به محیط بیرون باز و دفع از طریق آن انجام می‌شود.

۳) به واسطهٔ مایعی که در هر انشعاب ساختار تنفسی آن موجود است، تبادلات گازی ممکن می‌گردد.

۴) گره عصبی هر بند آن، دارای اعصابی است که به طرف اندام‌های حرکتی و اندام‌های داخلی ادامه می-

سراسری - ۱۴۰

۲۰۱۳ء میں بڑا جسٹس کمپلینٹ

- ۱) هر زنیور عسل کارگر، با استفاده از فرومون با سایر افراد گروه ارتباط برقرار می‌کند.

۲) فقط بعضی از مورچه‌های برگ بُر کارگر، وظیفه دفاع از برگ برش‌یافته را بر عهده دارند.

۳) هر زنیور عسل کارگر، به دنبال دوباره شدن فامتن (کرموموزوم)‌های موجود در تخمک ملکه به وجود می‌آید.

۴) فقط بعضی از مورچه‌های برگ بُر کارگر، برگ‌ها را جهت پرورش نوعی محصول زراعی به لازه حمل می‌کنند.

کدام عبارت درست است؟

۴۷۱

ATP

- (۱) افرادی که در ماده ژنتیکی آنها، تغییر ماندگاری ایجاد شده است، به طور حتم، توسط انتخاب طبیعی حمایت می‌شوند.
- (۲) افرادی که شانس انتقال ژن‌های خود را به نسل بعد از دست داده‌اند، به طور حتم، تحت تأثیر رانش دگرهای (اللی) قرار گرفته‌اند.
- (۳) افرادی که با انتخاب جفت، موققت تولید مثلی خود را تضمین می‌کنند، به طور حتم فراوانی دگره (الل)‌های جمعیت را تغییر می‌دهند.
- (۴) افرادی که توانایی بقای جمعیت را در شرایط محیطی جدید بالا برده‌اند، به طور حتم حاصل فرایند نوترکیبی یا جهش هستند.

شامپانزه از تکه‌های چوب یا سنگ برای شکستن پوسته میوه‌ها استفاده می‌کند. از میان موارد زیر، چند مورد درباره این رفتار صادق است؟

سراسری - ۱۴۰۲ (نوبت اول)

۱) مورد

۲) مورد

۳) مورد

۴) مورد

الف) منجر به ایجاد پاسخی غریزی و یک بازتاب طبیعی نیز می‌شود.

ب) منحصرًا با روش آزمون و خطای آموخته شده است.

ج) به منظور سازگار شدن جانور با محیط رخ داده است.

د) حاصل ارتباط برقرار کردن میان تجربه‌های گذشته و موقعیت‌های جدید جانور است.

سراسری - ۱۴۰۲ (نوبت اول)

۱) مورد

۲) مورد

۳) مورد

۴) مورد

با توجه به مثال‌های مطرح شده در کتاب درسی، کدام عبارت نادرست است؟

۴۷۲

ATP

- (۱) رفتار دگرخواهی در دم‌عصایی برخلاف رفتار دگرخواهی در پرنده یاریگر، می‌تواند به منظور نفع رساندن به زاده‌های خود جانور انجام شود.
- (۲) رفتار دگرخواهی در دم‌عصایی برخلاف رفتار دگرخواهی در خفاش خون‌آشام، می‌تواند به شدت حیات خود جانور را به مخاطره بیندازد.
- (۳) رفتار دگرخواهی در زنبور عسل کارگر همانند رفتار دگرخواهی در خفاش خون‌آشام، بر اساس انتخاب طبیعی برگزیده شده است.
- (۴) رفتار دگرخواهی در پرنده یاریگر همانند رفتار دگرخواهی در زنبور عسل، می‌تواند باعث بالا رفتن شناسن بقای افراد دیگر شود.

مطابق با مطالب کتاب درسی، انواعی از جانوران می‌توانند به طور طبیعی، موقعیت خود را نسبت به میدان مغناطیسی زمین احساس و با استفاده از

۴۷۳

ATP

آن جهت یابی کنند. کدام مورد، ویژگی مشترک این جانوران است؟

- (۱) کارایی تنفس آنها، به سبب داشتن کیسه‌های هوادر افزایش یافته است.
- (۲) به منظور انجام لفاح، نیازمند دستگاه تولید مثلی بالاندام‌های تخصص یافته هستند.
- (۳) اندازه نسبی مغز در آنها، توانایی زیادی در بازجذب آب دارند.
- (۴) کلیه و مثانه آنها، توانایی زیادی در بازجذب آب دارند.

پرنده‌ای که پروانه مونانک را بلعیده و دچار تهوع شده است، بعدها از خوردن این حشره امتناع می‌کند. کدام عبارت درباره این رفتار پرنده،

نادرست است؟

۴۷۴

ATP

۱) در اثر آزمون و خطای آموخته شده است.

۲) جانور را به سمت غذای ایابی بهینه هدایت می‌کند.

۳) به جانور می‌آموزد که از هر حرکت تکراری بی‌اهمیت چشم‌پوشی کند.

۴) تحت تأثیر عاملی قرار می‌گیرد که بر احتمال بقا و تولید مثل افراد مؤثر است.

مطابق با اطلاعات کتاب درسی و در ارتباط با جانوری که برای تأمین بیشترین انرژی خالص، از صدف‌هایی با اندازه متوسط استفاده می‌کند، کدام

۴۷۵

ATP

مورد صحیح است؟

۱) از نظر روش اصلی برای تنفس به ستاره دریایی شباهت دارد.

۲) از نظر ساختار ویژه دفع و تنظیم اسمزی به زنبور شباهت دارد.

۳) از نظر نوع اسکلت با شته تقاضت دارد.

کدام عبارت در ارتباط با رفتار جیرجیرک نر مطرح شده در کتاب درسی، صادق است؟

۴۷۶

ATP

۱) برای جانور نر هزینه‌اندکی دارد.

۲) بر تغییر خزانه ژنی جمعیت نسل آینده بی‌تأثیر است.

۳) باعث می‌شود تا بیشترین زاده‌های سالم را داشته باشد.

با توجه به رفتار بیرون اندادختن پوسته‌های تخم شکسته شده از لانه توسط پرنده کاکایی، چند مورد زیر درباره این رفتار، صادق است؟

۴۷۷

ATP

۱) الف) به تدریج و در مدت زمان طولانی به انجام می‌رسد.

۲) ب) تحت تأثیر یکی از عوامل تغییردهنده تعادل جمعیت شکل می‌گیرد.

۳) ج) به سالم ماندن تخمهای سفیدرنگ پرنده و بقای جوجه‌های آن می‌انجامد.

۴) د) نشانه‌ای از داشتن ژن‌های مربوط به صفات سازگارکننده در پرنده است.

۱) ۴) مورد

۲) مورد

۳) مورد

۴) مورد

در کتاب درسی، به جانوری اشاره شده که در گذشته‌های دور نمی‌زیسته، در حالی که امروزه در حال زندگی کردن است، کدام عبارت را

نمی‌توان درباره این جانور بیان نمود؟

۴۷۸

ATP

۱) با فعل شدن ژن B، موش مادر، نوزادان را وارسی می‌کند.

۲) پس از فعل شدن ژن B در همه یاخته‌های موش مادر، رفتار مراقبت مادری بروز پیدا می‌کند.

۳) پس از اینکه موش مادر، نوزادان را وارسی کرد، آنزیم‌های مربوط به ژن B فعل می‌شوند.

۴) پس از غیرفعال شدن ژن B، رفتار وارسی نوزادان و مراقبت از آنها توسط مادر متوقف می‌شود.

در کتاب درسی، نوعی جانور ماده، حتی وقتی در آزمایشگاه قرار دارد و غذا و آب کافی دریافت می‌کند، رکود تابستانی را نشان

۴۷۹

ATP

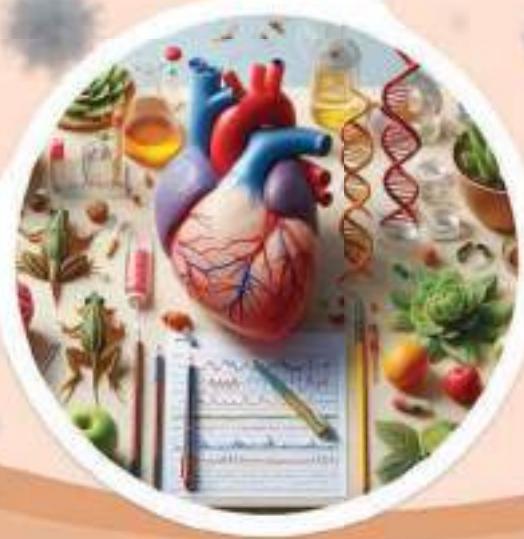
می‌دهد. کدام عبارت، درباره این جانور، نادرست است؟

۱) همانند کروکودیل، دیواره بین دو حفره پایین قلب آن ناقص است.

۲) همانند قمری خانگی ماده، در اطراف جنین خود، پوسته ضخیمی تشکیل می‌دهد.

۳) همانند کانگورو، در درون بدنه خارج از خون و یاخته‌های بدنه، جایگاهی برای گوارش غذا دارد.

۴) همانند حلزون، انتقال گازها بین شش‌ها و یاخته‌های بدنه آن با کمک دستگاه گردش مواد صورت می‌گیرد.

پاسخ‌های تشریحی

آزمون‌های دوره‌ای

آزمون‌های موضوعی

آزمون‌های شبیه‌ساز کنکور سال‌های اخیر

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور سراسری

ATP ۲ تنها مورد (د) نادرست می‌باشد. منظور از ياخته‌های صورت سؤال، ياخته‌های **مریستم** می‌باشد.

تله‌های تستی (الف) درست است. ياخته‌های مریستمی، می‌توانند توسط ياخته‌های زنده مانند ياخته‌های جوانه و ياخته‌های غیرزنده مانند ياخته‌های مرده سطح بیرونی کلاهک‌ها محافظت شوند. **(ب)** درست است. منظور از اندام فوق در محل گر، بیگ می‌باشد که می‌دانید، برگ فاقد مریستم نخستین و پسین است. **(ج)** درست است. مریستم‌های رویشی می‌توانند به مریستم‌های زایشی متابیز شوند که این ياخته‌ها در تولید مثل گیاه با تولید گل نقش دارند (فصل ۸ پیرزمه). **(د)** نادرست است. در فعل ۶ یازدهم می‌خوانید که ياخته‌های بنیادی و مریستمی با اینکه همیشه تقسیم می‌شوند، ولی در صورت شرایط **فامساعده** محیطی یا در شرایط تولید ياخته‌های فراوان، مقدار تقسیم خود را کم و یا متوقف می‌کنند.

تله‌های تستی (گزینه‌های ۱) و (۴): منظور، **کامبیوم چوب‌پنبه‌ساز** است. در مورد رد گزینه (۱) دقت کنید از آنجایی که گیاهان درختی بافت اسکلرانشیمی دارند، پس ياخته‌های مرده نیز دارند. در نتیجه این کامبیوم ممکن نیست فقط ياخته‌های زنده را احاطه کند (در این مورد نیز در قطع سه ياخته‌ها مجاور گذر کنید بلکه تمام ياخته‌ها را در گل داریم بزرگ قرار می‌گزند، مد نظر هستند). در مورد رد گزینه (۴) دقت کنید که ياخته‌های چوب‌پنبه‌ای حاصل از کامبیوم آوندسان موردنظر است ولی این ياخته‌های مرده را بارت هوک مشاهده کرد که پروتوبلاستی نداشتند. **کزینه‌های (۲) و (۳)**: منظور، **کامبیوم آوندسان** است. علت نادرستی گزینه (۲) این است که این مریستم‌ها به سمت بیرون، ياخته‌های آوند آیکش و به سمت داخل آوند چوبی می‌سازند که ابتدا هسته دارند ولی در حالت بلوغ هسته خود را از دست می‌دهند. از طرف دقت کنید که ياخته همراه، همیشه دنای خطی هم دارد و توسط همین کامبیوم ساخته می‌شود. در مورد علت صحیح بودن گزینه (۳) دقت کنید که هر گیاهی که کامبیوم داشته باشد، پیرابوست و عدسک خواهد داشت.

تله‌های تستی (گزینه ۱): نادرست است. مریستم نخستین ساقه، یا در جوانه‌هاست و یا در فاصله **بین دو گره** است (نمودر گردها). **کزینه ۲**: نادرست است. دقت کنید که گیاهان حزا، آبزی هستند و شش ریشه دارند، پس در مناطق بی آب نیستند. اشتباه این عبارت این است که روزنه‌های خرزه را غارمانند در نظر گرفته است در صورتی که روزنه‌های آن در **فروفتگی‌های غارمانند وجود دارند**. **کزینه ۳**: درست است. **(وا) چشمور از سرمه ات کنگره ترییده و این روح از خایله است این لقهر سوال ندریم** مدت زمانی که باید مقاطعه گیاهی در محلول کارمن زاجی باشدند. ۲۰ دقیقه است و این مدت زمان برای محلول آبی متبیل، ۱ تا ۲ دقیقه است. **کزینه ۴**: نادرست است. اشتباه این عبارت فقط قید **هم گیاهی** است چون این ویژگی در واکوفول برخی از این گیاهان دیده می‌شود.

ATP ۴ فقط ياخته‌های **عناصر آوندی**، فاقد دیواره عرضی هستند. تراکتید و ياخته آوند آیکش دیواره عرضی دارند. ساخت ترکیب پروتئینی در ياخته زنده رخ می‌دهد، در حالی که ياخته‌های عناصر آوندی مرده هستند و تووانایی انجام فعالیت زیستی را ندارند.

تله‌های تستی (گزینه ۱): در مجاورت ياخته‌های عناصر آوندی، ياخته‌های **پارانشیمی** نیز یافت می‌شوند که دارای دیواره نخستین نازک هستند و نسبت به آب نفوذپذیرند. **کزینه ۲**: به عنوان مثال در تراکتید، لان دیده می‌شود. در محل لان دیواره پسین (**دارای رشته‌ها سلولزی موافر**) دیده نمی‌شود. **کزینه ۳**: پس از بازگیری آیکشی، در ياخته آوند آیکش، آب از آوند چوبی مجاور، وارد آوند آیکش می‌شود و در نتیجه ستون آب آوند چوبی به طرف بالا کشیده می‌شود (نقشی همانند کشتر تحریری در صورت شیره خام).

۲۲ دقت کنید که در مرحله دوم مونش، آوند چوبی به آیکش و در مرحله چهارم آوند آیکش به چوبی آب می‌دهد.

تله‌های تستی (گزینه ۱): با برش پوست، حجم آوند آیکش، در بالای برش زیاد می‌شود. (نمکوند پیرز) **کزینه ۲**: با غبانان اندام‌های مصرف مثل گل و میوه‌های جوان رامی چینند. (نمکانم شبع) **کزینه ۳**: آبگیری ياخته‌ها رشد به حساب نمی‌آیند. در این مکانیسم ياخته نگهبان انبساط طولی دارد. (نمکش طلوز)

ATP ۲ باکتری‌های همیستی کننده با گیاهان که در کتاب درسی معرفی شده‌اند، ریزوبیوم‌ها و سیانووباکتری‌ها هستند که در ریشه و اندام‌های هوایی با سه نوع سامانه بافتی پوششی، زمینه‌ای و آوندی زندگی می‌کنند.

تله‌های تستی (گزینه ۱): میکوریزا همان قارچ ریشه‌ای است و باکتری ندارد. **کزینه ۲**: کتاب در مورد منافق نیتروژن برای سیانووباکتری همیست با آزولا حرفي نزده و از طرفی رشد شگفت‌انگيز برای گونرا است. (نمکش!) **کزینه ۳**: ریزوبیوم‌ها توافقی فتوسنتز و تولید مواد آلی از معدنی ندارند.

۲۵ فقط عبارت (د) صحیح است.

تله‌های تستی (الف) نادرست است. نوعی سرخس به تجمع آرسنیک می‌پردازد که سرخس از گیاهان آوندی است ولی گلدار نمی‌باشد و از گروه نهان دانگان با بیشترین گروه نیستند. **(ب)** نادرست است. تغییر رنگ گل ادریسی‌ها به سبب تجمع آلومنینیم در خاک اسیدی رخ می‌دهد. (نمکهای) **(ج)** نادرست است. منظور این عبارت گیاه سیس است که پیشه ندارد. **(د)** درست است. در خصوص گیاه فتوسنتزکننده حشره‌خوار توبره‌واش صحیح است.

پاسخ آزمون ۱۰

۱ منظور، **پارانشیم‌های سامانه بافت زمینه‌ای** می‌باشد که این بافت نقش استحکامی ندارد.

تله‌های تستی (گزینه ۱): تار کشندۀ در سامانه بافت **پوششی** قرار دارد ولی انتهایی ترین قسمت ریشه مربوط به **کلاهک** می‌باشد که فاقد سه نوع سامانه بافتی است و فقط نقش محافظت از مریستم نخستین نخستین ریشه را دارد. **کزینه ۲**: در ساقه تکابه‌ای‌ها، بزرگ ترین دستجات آوندی، **دوونی ترین** هاستند، ولی آوند‌های پر تعداد محیطی، اندازه کوچکتری دارند. **کزینه ۳**: منظور **پوپست** ساقه دولپه‌ای است که مجاور پوست می‌باشد (نمکوند).

ATP ۲ همه بخش‌های تولید شده توسط کامبیوم چوب‌پنبه‌ساز جزئی از پوست درخت می‌باشند. همان‌طور که می‌دانید کامبیوم چوب‌پنبه‌ساز به سمت بیرون، ياخته‌هایی می‌سازد که دیواره آن‌ها به تدریج چوب‌پنبه‌ای می‌شود (پس در ایندا پروتوبلاست دارند و زنده هستند).

تله‌های تستی (گزینه ۱): کامبیوم چوب‌پنبه‌ساز، به سمت داخل، ياخته‌های پارانشیمی را می‌سازد. همچنین کامبیوم آوندسان علاوه بر ساختن ياخته‌های آوند چوبی، به سمت داخل ياخته پارانشیمی و بین نیز می‌سازد. ياخته‌های پارانشیمی فاقد دیواره پسین هستند (پس کامبیوم آوندسان بخش دارای عدشه تولید نمی‌کنند). **کزینه ۲**: مریستم‌های نخستین نیز در افزایش ضخامت ساقه مؤثرند. مریستم‌های نخستین، می‌توانند ياخته‌های فتوسنتزکننده (مانند نصبان) روزنه یا غیرفتوسنتزکننده (مانند ياخته‌ها عاری روبوست) ایجاد کنند. **کزینه ۳**: مریستم‌های **نخستین**، در ذرت (آن‌ها)، همانند لویبا (لویهای) یافت می‌شوند. مریستم‌های نخستین می‌توانند ياخته ترشح کننده لبید (روبوست) منزد می‌سازند و ياخته ترشح کننده پلی‌ساقارید (هر ياخته‌ها که دیواره دارند و سلفربه دیواره اشار ترشح منزد که کلرکت توش ریشه) تولید کنند.

۲ موارد (ب) و (ج) نادرست هستند.

تلههای تستی (الف) درست است. یاخته بالغی که دیواره لیگنینی دارد، مرده است و فاقد فعالیت زیستی می‌باشد. **(ب)** نادرست است. منظور قسمت اول، بافت پارانشیم است که فاقد دیواره پسین می‌باشد. **(ج)** نادرست است. در مرود یاخته‌های آبکش که زنده هستند و غشا دارند، این عبارت نادرست است. **(د)** درست است. اگر به شکل یاخته‌های ریوپوستی گیاه در گفتاب (۱) این فصل دقت کنید، مشاهده می‌کنید که یاخته نگهبان کلروپلاست دار از یاخته‌های مجاور کوچکتر است.

۳ موارد (ب) و (ج) صحیح هستند. منظور از صورت سؤال **زن** می‌باشد. دقت کنید یاخته پارانشیمی، دیواره پسین ندارد و در برخی جاها در محل لان خود که نازک‌تر باقی مانده است فقط تیغه میانی وجود دارد.

تلههای تستی (الف) نادرست است. این یاخته‌های مدنظر سؤال، یاخته‌های زنده می‌باشند. اما دقت کنید لان‌ها در همه یاخته‌های گیاهی زنده و مرده وجود دارند. **(ب)** درست است. پلاسمودسیم‌ها، در محل لان‌ها به فراوانی یافته می‌شوند، پس سرعت انتقال مواد در آنجا سریع‌تر است. **(ج)** درست است. نمونه‌اش لان در اسکلرئید می‌باشد که طبق شکل ۱۶ کتاب درسی، این یاخته‌ها لان‌های منشعب دارند. **(د)** نادرست است. دقت کنید لان جزء پروتوپلاست نمی‌باشد. پروتوپلاست وظیفه ساخت دیواره نخستین (شامل رشته‌های سلولی و پلی‌سکلرید...) را دارد.

۴ طبق متن کتاب درسی، منظور بافت‌های **کلانشیم** و **اسکلرنشیم** هستند که هر دو نقش استحکامی دارند و یاخته‌هایی همان بافت خود دارند.

تلههای تستی (گزینه ۱): منظور، شیرابه است که در گیاهان مختلف ترکیبات متفاوتی دارد. **(گزینه ۲)**: در گیاهان آبریز، فضای پره‌ها بین یاخته‌ها قرار دارد (نمودارهای زینه‌ای سیتوپلاسم آنها). **(گزینه ۳)**: با توجه به شکل کتاب، قطر دیواره پسین اسکلرئید (که با زرد مخصوص شده است) از قطر آن در فیبر بیشتر است.

۵ همه موارد به جز (الف) صحیح هستند. منظور بافت **پارانشیمی** و **کلانشیمی** است که دیواره پسین که ضخیم‌ترین دیواره می‌باشد را ندارند.

تلههای تستی (الف) ویژگی عنوان شده در خصوص اسکلرئید است. **(ب)** ویژگی مورد نظر این عبارت، مربوط به بافت **کلانشیم** است. **(ج)** با توجه به شکل ۱۴ و ۱۵ قسمت (الف) در کتاب درسی، یاخته‌های این دو بافت، اندام‌های متفاوت دارند ولی چون همگی زنده هستند، پلاسمودسیم دارند. **(د)** این دو بافت زنده هستند و در سیتوپلاسم خود حاوی ماده زمینه‌ای و اندامک‌ها می‌باشند و مانع رشد گیاه نمی‌شوند و چون لیگنین ندارند، به آب نفوذ پذیرند.

۶ با توجه به شکل ۱۳ فصل ۷ دهم یاخته‌های معبر درون پوستی، می‌توانند از یاخته‌های کناری U مانند نعل اسپی، کوچک‌تر یا بزرگ‌تر باشند.

تلههای تستی (گزینه ۱): در مسیر سیمپلاستی مواد از پلاسمودسیم‌ها که کانال غشایی هستند عبور می‌کنند ولی در مسیر عرض غشایی مواد از بین فسفولیپیدها یا کانال‌های پروتئینی عبور می‌کنند. **(گزینه ۲)**: استوانه طریف بهم فشرده یاخته‌ای، همان درون پوست می‌باشد که مسیر آبپولاستی به دلیل وجود نوار کاسپاری در آن به بنست می‌خورد. **(گزینه ۳)**: با توجه به شکل ۱۲ فصل ۷ دهم، یاخته‌های لایه ریشه‌زا، از درون پوست کوچک‌تراند و از سمت داخل با آوندهای چوبی و آبکش یک در میان قرار گرفته اتصال دارند.

۷ گهگ. محل تجمع نوعی باکتری تثبیت کننده نیتروژن به نام **ريزوبیوم‌ها** در یشه گیاهان تیره پروانه‌واران مثل یونجه است که با توجه به شکل ۵ فصل ۷ کتاب دهم نقطه در برخی انشعابات ریشه‌ای وجود دارد. پس عبارت مورد نظر **نادرست** است و ما باید دنبال گزینه‌ای با مفهوم **درست** بگردیم که با آن متفاوت باشد.

۸ دقت کنید در مرکز ساقه گیاه دولبه، آوند و دسته آوندی نداریم. **تلههای تستی (گزینه ۱)**: طبق شکل کتاب، پوست ریشه دولبه از، استوانه احاطه کننده دسته‌های آوندی، وسیع‌تر است. **(گزینه ۲)**: این مورد طبق شکل کتاب در این فصل، صحیح است که در ساقه نکلپه‌ها، دستجات آوندی با تعداد زیاد و اندازه کوچک‌تر در مرکز اندام وجود دارد. **(گزینه ۳)**: در ریشه گیاهان نهان‌دانه و در بافت آوندی، یاخته‌های فیبر با دیواره چوبی مشاهده می‌شوند.

ATP ۹ به عبارت «بعضی از» در صورت سؤال دقت کنید! یاخته‌های آوند آبکش، دارای سیتوپلاسم و فاقد هسته هستند. طبق شکل ۱۸ فصل ۶ کتاب درسی زیست‌شناسی دهم، یاخته‌های **تماکنید الزاماً** از یاخته‌های آوند آبکش قطع بیشتری ندارند اما یاخته‌های عناصر آوندی همواره قطر بیشتری نسبت به یاخته‌های آوند آبکش دارند. پس این گزینه درباره بعضی از یاخته‌های آوند چوبی صحیح است.

تلههای تستی (گزینه ۱): یاخته‌های آوند چوبی یاخته‌های مرده‌ای اند، پس در محل لان، فاقد دیواره پسین و پلاسمودسیم می‌باشند. **(گزینه ۲)**: این عبارت، برای **همه** یاخته‌های آوند چوبی صحیح است (دقت کنید که پروتوپلاست این یاخته‌ها تا زنده هستند به تولید گلیسن من پردازند و خروجکشی من گشته که هم قشر استکمام داشته باشند و هم براک تراپری شیره خام و پرینی بینند). **(گزینه ۳)**: صفحه منفذدار ویژه یاخته آوند آبکش است و در آوند چوبی دیده نمی‌شود.

۱۰ فقط مورد (د) صحیح است. درخت انجیر، **دمیرگ شیرابه‌دار** دارد. پس با توجه به نکات فصل ۶ دوازدهم، حالا که **دمیرگ** دارد، **دولپه‌ای** است و چون به صورت **فرخی** است، کامبیوم و رشد پسین دارد. پس جرم عناصر آوندی چوبی در آن بسیار زیاد است.

تلههای تستی (الف) نادرست است. تورزسانس، سبب استواری بخش **علفی** و **غیرعلفی** می‌شود. **(ب)** نادرست است. آتسوسیانین، یکی از ترکیبات **علفی** و اکتوکول است که خاصیت ضدسرطان و بهبود کارکرد مغز و سایر اندام‌ها را دارد (مخجه هم **قصمنی از مغراست**). **(ج)** نادرست است. در بعضی گیاهان، در پاییز **مسیرینه** تجربه شده و مقدار کاروتونوئیدها افزایش می‌باشد ولی در کتاب نگفته این‌ها به هم تبدیل می‌شوند (ب توجه به **کتاب**، باید بدانید که «**سیزرسه**» به «**رنگ رسنه**» تبدیل می‌شوند).

ATP ۱۱ دقت کنید که طبق متن کتاب درسی، لان منطقه‌ای است که دیواره یاخته‌ای در آنجا نازک **مانده** است (نمودار شده است ب نزد مرکز من شوند).

تلههای تستی (گزینه ۱): درست است. دقت کنید، پروتوپلاست معادل یاخته در جانوران است و دیواره ندارد (پرس پیشین و سلوفر هم ندارد). **(گزینه ۲)**: درست است. دوک و گلوتنن (در پارانشیم خوش) هر دو **پروتئینی** هستند و در ساختار دوم و سوم پیوند هیدروژنی دارند. علت قید **بعضی** نیز ایجاد دوک و تووانی تقسیم در **بعضی** پارانشیم‌هاست که در موقع زخم بافتی رخ می‌دهد. **(گزینه ۳)**: درست است. **هسته**، شکل، اندازه و کار یاخته را مشخص می‌کند که دو غشاء فسفولیپیدی دارد ولی **دیواره** سبب حفظ شکل یاخته می‌شود و قادر فسفولیپید می‌باشد.

ATP ۱۲ بخش اول سؤال، مربوط به دیواره **پسین** در فیبر و بخش دوم مربوط به دیواره **نخستین** در یاخته‌های کلانشیمی می‌باشد. دیواره **پسین**، قابلیت گسترش و کشش ندارد و مانع از رشد یاخته می‌شود.

تلههای تستی (گزینه ۱): دیواره **نخستین** کلانشیم، ضخیم است ولی چندلایه‌ای نمی‌باشد. **(گزینه ۲)**: در محل لان، دیواره **پسین** وجود ندارد. **(گزینه ۳)**: هر دو نوع دیواره فوق، دارای ترکیبات سلولزی هستند.

موارد (ب)، (ج) و (د) نادرست هستند.

تلههای تستی (الف) درست است. در سرفه، هو از راه دهان خارج می‌شود در نتیجه زبان کوچک باید به طرف پایین می‌رود تا راه نای را بینند. مرکز سرفه در عمل بقعه، ای گلوت به طرف پایین می‌رود تا راه نای را بینند. مرکز سرفه همانند مرکز بلع در **فصل النخاع** قرار دارد. | **(ب)** نادرست است. دقت کنید! طبق شکل ۲ فصل ۳ کتاب درسی زیست‌شناسی دهم، فقط بخش از یاخته‌های پوششی نای، مژک داردند. (راسته با توجه به محتوا شکل، اندازه هسته این یاخته‌ها متفاوت است. هموگلوبین همانند میوگلوبین، پروتئین آهن دارد، اما دقت کنید که میوگلوبین درون یاخته‌های ماهیچه‌ای نوع کند به فراوانی یافته می‌شود (نمودار کنار کن!). | **(د)** نادرست است. پایین‌ترین بخش ساقهٔ مغز، بصل النخاع است که مرکز اصلی تنظیم تنفس است اما دقت کنید که پل مغزی است که می‌تواند مدت زمان عمل دم را تنظیم کند.

موارد (الف) و (ب) صحیح هستند.

تلههای تستی (الف) درست است. لایه میانی قلب، ضخیم‌ترین لایه است. این لایه بافت پیوندی متراکم نیز دارد. بافت پیوندی متراکم، تعداد یاخته‌های کمتری نسبت به بافت پیوندی سست دارد. | **(ب)** درست است. بدون در نظر گرفتن رگ‌های خونی، در ساختار لایه داخلی و لایه خارجی قلب، بافت پوششی سنگفرشی شرکت دارد. در این لایه‌ها، بافت پیوندی که حاوی ماده زمینه‌ای و رشته‌های پروتئینی است در لایه خارجی (برون‌شم) و داخلی وجود دارد. چون طبق متن کتاب بافت پیوندی درون‌شامه، اتصال دهنده درون‌شامه به ماهیچه قلب، می‌باشد. | **(ج)** نادرست است. لایه خارجی قلب، با داشتن مایع بین پیراشامه و برون‌شامه ضمن محافظت از قلب، به حرکت روان آن کمک می‌کند. دقت کنید که پیراشامه حاصل برگشت برون‌شامه روی خودش است در نتیجه این دو بخش با یکدیگر اتصال مستقیم دارند. | **(د)** نادرست است. فقط درون‌شامه می‌تواند در سمت چپ قلب در تماس با خون روشن و در سمت راست قلب در تماس با خون تیره باشد. دقت کنید که بافت پیوندی متراکم لایه میانی، باعث استحکام دریچه‌های قلبی می‌شود (نمودار پشت پوشرش درون‌شم).

ATP (۱) گزینه (۱) نادرست و گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) درست هستند. (شعر صدای ای قلبی: تاک به T تردیک است. پم به P تردیک نیست. به QRS تردیک است!!)

تلههای تستی (گزینه ۱): نادرست است. در قلب انسان سالم، صدایی که در اثر بسته شدن دریچه‌های سینی شنیده می‌شود (صدای روم قلب) به موج T نزدیک‌تر است تا به موج QRS. | **گزینه (۲):** درست است. در قلب انسان سالم، صدایی که در اثر بسته شدن دریچه‌های دهلیزی شنیده نمی‌شود، همان صدای دوم قلب است که در اثر بسته شدن دریچه‌های سینی شنیده می‌شود. این صدا (صدای روم قلب) پس از ثبت موج T شنیده می‌شود یعنی در هنگامی که دهلیزها بسیار پرخون هستند. در همین موج T جلس از بسته شدن دریچه سینی، دریچه دهلیزی بطنی به است و خون رانه از سیاهرگها به رهیف وارد من شود و این به دلیل بسته شدن دریچه‌های رومی و سلمهی وارد بطن نمی‌شود در نتیجه، این خون در دهلیز باقی می‌ماند. | **گزینه (۳):** درست است. صدایی از قلب که در اثر بسته شدن دریچه‌های سینی شنیده می‌شود همان صدای اول قلب است. این صدا از صدای دوم قلب، قوی‌تر و گنگ‌تر است و در ابتدای موج QRS، یعنی آغاز انقباض بطن‌ها شنیده می‌شود. | **گزینه (۴):** درست است. صدایی که در اثر بسته شدن دریچه‌های دهلیزی و سله‌لختی متصل به طناب‌های ارتاجاعی و برآمدگی‌های ماهیچه‌ای شنیده می‌شود، همان صدای اول (پم) است که نسبت به صدای دوم قلب (تاک) به ثبت موج P نزدیک‌تر است.

در نرگس، لاله و پیاز خوراکی، ساقهٔ تخصص یافته تولید مثال برگ‌های زیرزمینی خوراکی قرار دارد.

تلههای تستی (گزینه ۱): توت‌فرنگی روش خوابانیدن زیرخاک قرار ندارد و گره روز زمینی دارد. | **گزینه (۲):** در آبالو، ریشه بخش تخصص یافته این تولید مثال است که ریشه نخستین این گیاه دوله‌ای، آوند چوبی ستاره‌ای دارد. (نمودار ای) | **گزینه (۳):** از غدد سیب‌زمینی، ریشه خارج نمی‌شود، بلکه از قسمت‌های قبل غدد که باریک‌ترند، این ریشه‌ها خارج می‌شوند.

ATP (۲) موارد (الف) و (د) صحیح می‌باشند.

تلههای تستی (الف) درست است. در فرد بالغ اگر مقدار آلبومین خون (مولکول ریستی محل کنشه آتشی پیویست خون) کاهش یابد، همانند وقتی که مصرف نمک شخص افزایش یابد، خیز با ادم رخ می‌دهد. طبق کتاب درسی ادم هنگامی رخ می‌دهد که پروتئین‌های خون کم بشوند یا مصرف نمک توسط شخص بالا بروند. | **(ب)** نادرست است. هورمون تولیدی در هیپوفیز پسین نداریم. این هورمون‌ها (ضد ارگ و آرس توسین) در هیپotalamus تولید می‌شوند. | **(ج)** نادرست است. یاخته‌های اصلی غدد معده، آنزیم‌های معده (پروتئز) ترشح می‌کنند. در صورت کاهش در فعالیت یاخته‌های اصلی غده معده، مقدار ترشح این آنزیم‌ها کم می‌شود. تبدیل مغز زرد استخوان به مغز قرمز به دلیل **کم خونی** می‌باشد. در حالی که کاهش فعالیت یاخته‌های اصلی غده معده، موجب کم خونی نمی‌شود و این مورد نادرست است. کم خونی در صورت آسیب به یاخته‌های **کناری** معده به وجود می‌آید. یاخته‌های کناری غدد معدی فاکتور داخلی ترشح می‌کنند. فاکتور داخلی در جذب ویتامین B_{۱۲} مؤثر است. این ویتامین در ساخت گویچه‌های قرمز مؤثر است. آسیب به این یاخته‌ها موجب جذب کم این ویتامین شده و در نهایت منجر به کم خونی می‌شود. | **(د)** درست است. یاخته‌های درون‌بریز کلیوی، اریتروپویتین می‌سازند. هورمون اریتروپویتین توسط گروه ویژه‌ای از یاخته‌های کبد و کلیه به درون خون ترشح می‌شوند و روی مغز قرمز استخوان اثر می‌کنند تا سرعت تولید گویچه‌های قرمز را زیاد کنند. این هورمون به طور طبیعی به مقدار کم ترشح می‌شود تا کاهش معمولی تعداد گویچه‌های قرمز را جبران کند. در صورت کاهش هورمون اریتروپویتین، مقدار گویچه‌های قرمز خون کم می‌شود. با کاهش گویچه‌های قرمز خون، غلظت خون نیز کاهش می‌یابد.

پاسخ آزمون ۵۰

ATP (۱) به برگشت شیره معده به مری، **ریفلاکس** می‌گوییم که می‌تواند در اثر تنفس و اضطراب (اضطراب ترشح اپس تقدیر و نمرابیس تقدیر از بخش مرکز غده فوق کلیه) ایجاد شود.

تلههای تستی (گزینه ۱): گلوتن، نوعی **پروتئین** ذخیره شده در واکوکول‌های گندم و جو است که برای رشد و نمو ریویان به مصرف می‌رسد. همچنین مصرف گلوتن در انسان می‌تواند منجر به بیماری **سلیاک** و کاهش جذب مواد (مانند کاھن) جزو کلیم و پویه‌میز D و پویک استخوان (شود). در نتیجه، **کاهش** بیش از حد آن، منجر به پوک استخوان می‌شود. | **گزینه (۲):** اگر بایین‌ترین بخش مجرای لنفی چپ انسداد یابد، چون مجرای راست از آن منشاً می‌گیرد، پس صعود کلی لنف از ناحیه زیر دیافراگم به خون دجام مشکل می‌شود. (نه بر عکس) | **گزینه (۳):** بزرگ‌ترین یاخته‌های غدد معده، یاخته‌های **کناری** هستند که اسید معده و فاکتور داخلی معده را ترشح می‌کنند. فاکتور داخلی معده برای جذب ویتامین B_{۱۲} در روده باریک ضروری است. در نتیجه به دنبال آسیب به یاخته‌های کناری و کاهش جذب ویتامین B_{۱۲}، **کم خونی** روی می‌دهد. در شرایط کم خونی، ترشح هورمون اریتوپویتین از یاخته‌های درون‌بریز کبد (اندام سازنده اوره) و کلیه‌ها افزایش می‌یابد.

تله‌های تستی گزینه ۱۰: درست است. در مکانیسم انتقال پیام عصبی بین دو یاخته، همواره یاخته پیش‌سیناپسی با صرف انرژی زیستی رایج، که ATP است، ناقل عصبی را اگزوستیوز می‌کند و بدیهی است که طی تجزیه ATP مقدار فسفات در این یاخته زیاد می‌شود. | **گزینه ۱۱:** درست است. در مکانیسم انتقال پیام عصبی بین دو یاخته، چه سیناپس تحریکی باشد و چه مهاری، ناقل عصبی **همواره** موجب تغییر اختلاف پتانسیل الکتریکی در یاخته پس‌سیناپسی می‌شود. | **گزینه ۱۲:** درست است. در مکانیسم انتقال پیام عصبی بین دو یاخته، با تأثیر ناقل روی گیرنده یاخته پس‌سیناپسی، کلسیم از گیرنده غشای یاخته عبور نمی‌کند (بله طبق شکل ۱۰ الف) فصل ۱، پورت سیدم عبور من‌کند وارد یاخته پس‌سیناپسی من‌شود. در مرور ماهیچه نیز رخته کنید که کلیم اپریوئیت که از ناخن غشای شبکه آندولولاری من عبور من‌کند وارد تاریخ من شود. در حقیقت اگر سیناپس تحریکی باشد، سبب ورود سیدم به یاخته پس‌سیناپسی می‌شود.

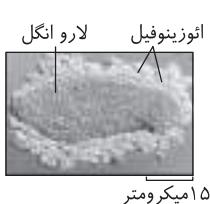
۱۰: بر اساس متن فعلیت تشریح چشم، جسم میگانی به شکل حلقه‌ای دور محل استقرار **عدسی** قرار دارد. واضح است که در این گرینه، نمی‌توان گفت، عدسی در میان عدسی است. همچنین درون این حلقة عنبیه قرار دارد که در وسط آن سوراخ مردمک دیده می‌شود (نم عدسی).

تله‌های تستی گزینه ۱۳: درست است. بخش **باریک** قسم مرغی شکل قرنیه، به سمت **گوش** قرار می‌گیرد که مستول حس شنوایی و تعادلی است که هر دواز نوع حس ویژه می‌باشد. | **گزینه ۱۴:** درست است. سطح **بالایی** چشم، سطحی است که فاصله عصب بینایی تا قرنیه بیشتر است. | **گزینه ۱۵:** درست است. بین ماهیچه‌های اسلکتی اطراف چشم و کره چشم، بافت **چربی** با قدرت ذخیره انرژی قرار دارد. (یا زته نه بخته چربی، مفouل ذخیره سیده‌ک خون بود!) افزایش تراکم کلیسیم درون شبکه آندولولاری می‌برای به استراحت درآمدن ماهیچه‌ها بوده و پس از آن طول نوار روشن در تارچه زیاد می‌شود.

تله‌های تستی گزینه ۱۶: پل مغزی در تنفس در پایان دادن به **دم عادی** روی بصل النخاع اثر می‌گذارد ولی در هنگام بلع، هر دو مرکز عصبی بلع و تنفس در بصل النخاع قرار دارند و در حقیقت هر دو مرکز در یک قسمت از ساقه مغز به نام اثرگذاری کنند. | **گزینه ۱۷:** ارسال پیام عصبی از بصل النخاع (پیرس-ترینر) قسمت مغز به دیافراگم برای به اقبالی درآمدن آن، مستطح شدن و افزایش حجم قفسه سینه است (نم گلم!). | **گزینه ۱۸:** هورمونی به نام ابی‌نفرین یا نورایی‌نفرین در اثر تنش‌های گوتاهمدت هم قند خون و هم فشار خون را زیاد می‌کنند (نم طوکرانی مرد!).

۱۱: یاخته سفید خونی که هسته دوقسمی دمبلی شکل دارد، همان **انوزینوفیل** است. این یاخته از محتویات خود برای میارزه با انگل‌ها استفاده می‌کند. در شکل روبرو مشخص است که به لارو بزرگ‌تر از ۱۵ میکرومتر حمله کرده است (خط **گزینه ۱۴**) به درست تکمیل من‌کند.

تله‌های تستی گزینه ۱۹: نوعی یاخته خونی که هسته تکی گرد یا بیضی دارد، همان **لنفوسیت** است که لزوماً یک نوع گیرنده آنتی‌ژنی ندارد چون گیرنده آنتی‌ژنی ویژه دفاع اختصاصی است ولی این یاخته می‌تواند لنفوسیت کشنده طبیعی باشد. | **گزینه ۲۰:** نوعی یاخته سفید خونی که دانه‌های **تیره سیتوپلاسمی** دارد، همان **بازووفیل** است. بازووفیل هیستامین و هپارین می‌سازد. هپارین ضد انعقاد خون است یعنی مانع ایجاد فیبرین و لخته می‌شود (وقت کنید که در فصل ۷ زیست دواردهم من خوانید که در اسکار آن‌تیریم به ۵۰ میلی‌متر سبب ازین بزرگ‌تر نخست من شود). | **گزینه ۲۱:** نوعی یاخته سفید خونی که دانه‌های روشن ریز دارد، نوتووفیل است که نیروی واکنش سریع در برخورد با **عوامل بیگانه** است (وانش به مواد بین خطرهای حساسیت است که بازوفیل‌ها و ماستوپیت‌ها در آن موثرند).

۱۵ میکرومتر

در آبیشش ماهی‌ها، شبکه مویرگی بین دو سرخرگ دیده می‌شود. در ماهیان آب شور برخی بون‌ها توسط کلیه به صورت ادرار غلیظ و برخی از طریق یاخته‌های آبیشش دفع می‌شوند.

تله‌های تستی گزینه ۲۲: ساده‌ترین سامانه گردش خون بسته، در کرم‌های حلقوی نظیر کرم خاکی دیده می‌شود. این کرم‌ها هم‌مافر و دیگر لفاح هستند. یعنی در آن‌ها لفاح دوطوفی انجام می‌شود؛ وقی دو کرم خاکی در کنار هم قرار می‌گیرند. زامه‌های هر کدام تخمک‌های دیگری را بارور می‌سازند. | **گزینه ۲۳:** اندازه نسبی مغز پرندگان و پستانداران. نسبت به وزن بدن از سایر **هردان** بیشتر است. دقت کنید که در پرندگان تعداد کیسه‌های هوادار جلوی بیشتر از عقی است. | **گزینه ۲۴:** حشرات، چشم مرکب دارند که از واحدهای بینایی تشکیل شده است و هر واحد دارای یک قرنیه، یک عدسی و تعدادی یاخته گیرنده نوری است. مغز حشرات از چند گره به هم جوش خورده تشکیل شده است (**تید برقی** صورت سوال این گزینه را درست من‌کند).

۱۵: در انسان، یاخته‌های **گناهی** غدد معده، ماده معدنی **کلایدیریک اسید** برای فعال شدن **پسیمینوژن** و ماده آلی **فاکتور داخلی** برای کمک به جذب ویتمانین **B_{۱۲}** ترشح می‌کنند. در نبود یاخته کاری و ترشح عامل داخلی، جذب ویتمانین **B_{۱۲}** با مشکل مواجه می‌شود و فرد به کم خونی شدیدی دچار می‌شود. می‌دانید

که بیشتر مجرای مرکزی تنۀ استخوان ران از مغز زرد پر شده است و در کرم خونی‌های شدید، مغز زرد می‌تواند تبدیل به مغز قرمز شود و گویجه‌سازی کند.

تله‌های تستی گزینه ۲۵: در اثر ریفلاکس، مواد سیدی از معده وارد می‌شوند و مخاط این اندام آسیب می‌بینند (نم خود معده). | **گزینه ۲۶:** در فصل ۴ در فصل گردش مواد آموختید که فولیک اسید برای فعالیت به ویتمانین **B_{۱۲}** محتاج است.

(نم برگش) | **گزینه ۲۷:** تولید هورمون، از وظایف یاخته‌های کناری نیست.

۱۶: سوال در مورد شبکه یاخته‌های عصبی روده‌ای موجود در بدن انسان است که از **مری تامخرج** وجود دارد. از طرفی شبکه عصبی روده‌ای بر عملکرد اعصاب سیمپاتیک و پاراسیمپاتیک اثری ندارد بلکه این دستگاه عصبی خودمختار است که بر شبکه یاخته‌های عصبی (روده‌اک) مؤثر است.

تله‌های تستی گزینه ۲۸: شبکه یاخته‌های عصبی (روده‌اک)، برخلاف اعصاب خودمختار در دهان وجود ندارد. از مری تامخرج وجود دارد. در نتیجه شبکه عصبی روده‌ای در ترشح **لیزوپریم دهان** نقشی ندارد (اما **آمام غدر بدن** تھت تاثیر اعصاب خودمختار هستند و غده‌ها که برآمده هستند از آن‌ها نمی‌باشند). | **گزینه ۲۹:** طبق متن کتاب درسی، شبکه عصبی روده‌ای، می‌تواند مستقل از اعصاب خودمختار فعالیت کند. | **گزینه ۳۰:** با توجه به اینکه ماهیچه‌های حلق و ابتدای مری اسلکتی هستند، اعصاب پیکری بر انتقام آن‌ها موثرند ولی شبکه عصبی روده‌ای بر آنها اثری ندارد.

| **گزینه ۳۱:** توجه کنید که در همه مراحل قبل از تلوفاز، تعداد رشته‌های دوک بیشتر از تعداد سانترومرها می‌باشد. زیرا تعداد رشته دوک وجود دارند که به سانترومرها متصل نمی‌شوند.

تله‌های تستی گزینه ۳۲: تقسیم میوز اووسیت اولیه و ثانویه، با تقسیم سیتوپلاسم نامساوی همراه است. پس در هنگام تقسیم سیتوپلاسم، حلقة انتقباضی در استوای یاخته تشکیل نمی‌شود. | **گزینه ۳۳:** در مرحله آنافاز که صورت مساوی بین دو یاخته باید تقسیم شود. | **گزینه ۳۴:** در مرحله آنافاز که کروموزومها به دو قطب یاخته کشیده می‌شوند، اندازه یاخته کشیده‌تر می‌شود ولی در مرحله تلوفاز هر یاخته نسبت به آنافاز کوچک‌تر است. | **گزینه ۳۵:** اووسیت اولیه، در دوران جنیفی، میوز ۱ را شروع می‌کند و در پروفاز ۱، متوقف می‌شود. بنابراین شروع تشکیل دوک تقسیم و شروع جدا شدن جسم اعمود بر هم یا همان سانتریولهای آن‌ها، در دوران جنیفی روی می‌دهد (نم در پر باغ).

۱۷: سوال، پیرامون مکانیسم انتقال پیام عصبی بین دو یاخته می‌باشد. این دو یاخته می‌توانند دو نورون یا یک نورون با یک ماهیچه یا غده باشند. در مکانیسم انتقال پیام عصبی بین دو یاخته، ناقل‌های عصبی اضافی، ممکن است توسط آن‌زیم‌ها (مولوں) با عمل اختصاری تجزیه بشوند و یا ممکن است به یاخته پیش‌سیناپسی بازگردانده شوند (پس همه مراحل تجزیه نمی‌شود).

۱) فقط مورد آخر به درستی تکمیل می‌کند.

تله‌های تستی مورد اول) نادرست است. باخته‌های بنیادی **جنینی** هم قابل کشت دادن هستند اما این باخته‌ها در بافت‌های افراد بالغ بافت نمی‌شوند. | مورد دوم) نادرست است. تا پیش از جایگزینی جنین باخته‌های بنیادی **مورونه** وجود دارند که هم به لایه‌های مختلف جنبی و **هم** به پرده‌های محافظت کننده جنین تمایز می‌یابند. | مورد سوم) نادرست است. مثلاً باخته‌های بنیادی ای که در پوست وجود دارند، نمی‌توانند به باخته خونی تبدیل شوند. | مورد چهارم) درست است. باخته‌های بنیادی ای که در بافت‌ها و در کنار باخته‌های کاملاً تمایزیافته قرار دارند، می‌توانند باخته‌های تشکیل دهنده همان بافت را بجاد کنند.

۲) در مرحله پنجم (حروف صحن مراحل ۴ و ۶) تولید گیاه تراژنی، بررسی اینمی زیستی و اثبات بی خطر بودن آن برای سلامت انسان و محیط زیست روی می‌دهد. مهندسی ژنتیک را می‌توان به صورت زیر خلاصه کرد: (۱) توجه به این سوال **لکلور** باید هر مطلب که مراحل شمارشی دارد را در **شrub** (خط نیز)!

(۱) تعیین صفت یا صفات مطلوب | (۲) استخراج **زن** یا **ژن**‌های صفت مورد نظر | (۳) آماده‌سازی و انتقال **زن** به گیاه | (۴) تولید گیاه تراژنی | (۵) بررسی دقیق اینمی زیستی و اثبات بی خطر بودن برای سلامت انسان و محیط زیست |

(۶) تکثیر و کشت گیاه تراژنی را رعایت اصول اینمی زیستی.

۱) با توجه به شکل فصل ۷ دوازدهم، زنجیر **C** بایستی از ساختار پیش انسولین حذف شود و بین دو زنجیره **A** و **B** دو پیوند غیر پیتیدی وجود دارد (درست) **لینچهای** (۳) و (۴). بدین منظور بین انتهای آمین زنجیره **A** و انتهای کربوکسیل زنجیره **C** پیوند پیتیدی تشکیل می‌شود چون برای تولید انسولین ابتدا در سرامینی، رشته **B** تولید می‌شود و رشته **B** از بخش کربوکسیل خود به ابتدای آمینی زنجیره **C** متصل است و انتهای کربوکسیل زنجیره **C** به ابتدای آمین زنجیره **A** وصل است که از نوع پیتیدی می‌باشدند.

۲) تولید دارو، **زن** درمانی، تولید واکسن و تشخیص بیماری‌ها از دستاوردهای زیست‌فناوری در حوزه پزشکی به حساب می‌آیند. تنها مورد (الف) درست است.

تله‌های تستی (الف) درست است. پایه و اساس زیست‌فناوری در ارتباط با بررسی **ژن** یا **ژن**‌های خاص می‌باشد و در تمامی حوزه‌های مرتبط با آن قطعاً صورت می‌گیرد. | (ب) نادرست است. خالص کردن زنجیره‌های پلی‌پیتیدی در تولید دارو می‌تواند قابل استفاده باشد ولی به طور حتم در سایر حوزه‌ها نمی‌توان **گفت** کاربرد دارد. | (ج) نادرست است. برای مثال در تشخیص بیماری‌ها اقدام به انتقال قطعات **زنی** از یک باخته به باخته دیگر نمی‌کیم. | (د) نادرست است. برای مثال در تشخیص بیماری‌ها اقدام به تکثیر نسخه‌های متعدد از دنایان نو ترکیب نمی‌کنیم.

۱) در مهندسی بافت به منظور بازسازی لاله گوش، از باخته غضروف هم بر روی داریست استفاده می‌شود.

تله‌های تستی گزینه (۱): درست. **زن** توالی پیتیدی **A** و **B** انسولین به دیسک‌ها متصلند و از طرفی از **زن** مقاوم به آنتی‌بیوتیک آن هم استفاده می‌شود. | گزینه (۲): درست. در مورد تولید جانوران تراژنی که در آخر فصل توضیح داده شده کاملاً صحیح است. | گزینه (۴): درست. در مورد تولید آنژرمی مثلاً آمیلاز و همسانه‌سازی آن صحیح است.

۲) در این سؤال باید دقت کند که **توالی** تشخیص **GAATTG** وجود داشته باشد و فقط **یک** **توالی** از آن در فامتن کمکی دیده شود. دیسک‌های (۱) و (۴) اصلاً این **توالی** را ندارند و دیسک (۲) هم دو **توالی** را دارد که مناسب نمی‌باشد.

۳) در رابطه با **زن** درمانی:

تله‌های تستی گزینه (۱): طبق (شکل ۱۴) فصل ۷ زیست دوازدهم)، **زن** به صورت تکرشته‌ای در درون ماده ژنتیکی ویروس قرار داده می‌شود. | گزینه (۲): ویروس تغییر یافته به درون باخته بیمار (لنسوس-ه) تزریق می‌شود (ندرور-بکتری). | گزینه (۳): جداسازی لنسوسیت‌ها از خون در روش **زن** درمانی صورت گرفت. | گزینه (۴): در مرحله ۲ بخشی از **زن** ویروس (بخش از **زن**-ه) که **کرن** حذف می‌شود.

فصل هشتم رفتارهای جانوران

۱) برخی رفتارهای دگرخواهی، مثل نگهبان‌ها، فقط در ظاهر به نفع سایر افراد است ولی در بقای ژن‌های فرد نیز مؤثر است و یا برخی مثل پرندگان پارگر به نفع خود فرد نیز می‌باشد.

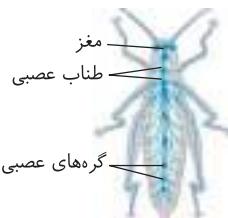
تله‌های تستی گزینه (۲): در مورد رفتار دگرخواهی زنبور کارگر نازاراً صحیح است. | گزینه (۳): در مورد رفتار دگرخواهی زنبورهای کارگر یاد معمایی‌ها صحیح است. | گزینه (۴): رفتار دگرخواهی، براساس انتخاب طبیعی انتخاب شده است.

۲) منظور سؤال **نقش پذیری** می‌باشد.

تله‌های تستی گزینه (۱): نادرست است. سؤال در مورد نقش پذیری است، پس برخلاف نقش پذیری، عبارت نادرست است. | گزینه (۲): درست است. نقش پذیری برخلاف سایر یادگیری‌ها، فقط در دوره حساسی از زندگی رخ می‌دهد. | گزینه (۳): نادرست است. موقعیت **جدید** و برنامه‌ریزی **آگاهانه**، ویژه **حل مسئله** است. | گزینه (۴): نادرست است. در شرطی شدن کلاسیک، به محرك شرطی شده نیز پاسخ داده می‌شود.

۳) سؤال در مورد **پرندگان** می‌باشد که **اعلب** آن‌ها نظام جفت‌گیری تک‌همسری با انتخاب جفت توسط هر دو والد دارند. این گروه مانند هر جانور دیگری، طی یادگیری از نوع **خوگیری** می‌توانند انرژی خود را ذخیره کنند و از پاسخ به محرك‌های بی‌اهمیت چشم‌بوشی می‌کنند.

تله‌های تستی گزینه (۱): در مورد غذایانی **بینه** صحیح است ولی برخی مثل طوطی‌ها حتی در گاهی اوقات غذایی بدون انرژی ولی دارای منابع مهم مصرف می‌کنند. | گزینه (۲): در آزمون و خطاب به محرك‌های **مغیض** پاسخ می‌دهند که نتیجه یادگیری است (نمایزیر **C**). | گزینه (۳): تعیین قلمرو علاوه بر آزاد خواندن و یا حمله به سایر جانوران می‌تواند در پرندگان به صورت **اجرا غایش** نیز باشد.

۱) طبق کتاب درسی، صورت سؤال می‌تواند **زنبیو، عسل کارگر** باشد که رفتار **دگرخواهی** را از خود نشان می‌دهد. طبق شکل، طباب عصبی شکمی حشرات از دو **رشته** تشکیل شده است که در نقاشه (همان **گره‌ها**) عصبی به هم اتصال دارند.

تله‌های تستی گزینه (۲): این مورد در ارتباط با **تفید** است در حالی که سامانه دفعی حشرات، لوله‌های مالبیگی است که انتهای آن‌ها به روده باز می‌شوند. | گزینه (۳): فقط انشعابات **پایان** نایدیس‌های حشرات، دارای مایعی هستند که تبادلات گازی را ممکن می‌سازد. | گزینه (۴): دقت کنید که طبق شکل کتاب درسی، گره عصبی **هر بند** دهن حشرات، الرام‌به طرف اندام‌های حرکتی عصب نمی‌فرستد. | ۱) طبق متن کتاب درسی، طاوس نر برای انتخاب شدن رقابت می‌کند اما در نوعی جیرجیرک مطرح شده در کتاب درسی، ماده‌ها برای انتخاب شدن با یکدیگر رقابت می‌کنند.

تله‌های تستی گزینه (۲): چه طاوس نر و چه جیرجیرک نر، هر دو در موقوفیت تولیدمثلی نقش مؤثری دارند. | گزینه (۳): طبق متن کتاب درسی، این گرینه برای طاوس نر و جیرجیرک ماده صادق است. | گزینه (۴): جیرجیرک نر نسبت به جیرجیرک ماده، هزینه بیشتری در تولیدمثل می‌پردازد.

۲) دقت کنید که **مه** حاصل از بکر زایی، به دنبال دو برابر شدن کروموزوم‌های موجود در تخمک به وجود می‌آید (نمایزیر **G**).

تله‌های تستی گزینه (۱): زنبورها می‌توانند از فرمون برای هشدار **خطر حضور** شکارچی به دیگران استفاده کنند ولی از سایر موارد مثلاً صدا و حرکات نیز در برخی موارد ارتباط برقرار می‌کند. | گزینه (۲): در اجتماع مورجهای برگ‌بر، کارگرها اندازه متفاوتی دارند. **گروهی** از آن‌ها وظیفه دفاع را انجام می‌دهند و **گروهی** برگ‌ها را برش می‌دهند و به لانه حمل می‌کنند.